

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/18-06/13

URBROJ: 65-18-02

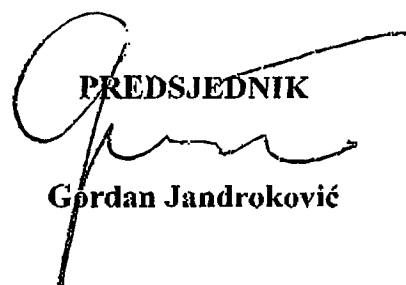
Zagreb, 27. veljače 2018.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3., a u vezi s člankom 60. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika Hrvatskoga sabora, s Konačnim prijedlogom poslovnika*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav, aktom od 27. veljače 2018. godine, uz prijedlog da se sukladno odredbi članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Poslovnik donese po hitnom postupku.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Odbor je odredio akademika Željka Reinera, predsjednika Odbora.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Odbor za Ustav, Poslovnik
i politički sustav

Klasa: 021-12/18-06/03

Urbroj: 6521-1-18-22

Zagreb, 27. veljače 2018.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 27-02-2018	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
021-12/18-06/03	65
Urudžbeni broj:	Pril. Vrij.
6521-1-18-22	1 -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika Hrvatskoga sabora, s Konačnim prijedlogom poslovnika

Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske i članka 60. Poslovnika Hrvatskoga sabora Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora na 30. sjednici održanoj 27. veljače 2018. godine utvrdio je Prijedlog poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika Hrvatskoga sabora, s Konačnim prijedlogom poslovnika te ga podnosi Hrvatskom saboru s prijedlogom da ga Hrvatski sabor sukladno odredbi članka 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora, donese po hitnom postupku.

Za izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela Odbor je odredio akademika Željka Reinera, predsjednika Odbora.

145**NP*021-12/18-06/13*6521-1-18-01**H5

PREDSJEDNIK ODBORA

akademik Željko Reiner

HRVATSKI SABOR

**PRIJEDLOG POSLOVNIKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA
HRVATSKOGA SABORA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM POSLOVNIKA**

Zagreb, veljača 2018.

PRIJEDLOG POSLOVNIKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA HRVATSKOGA SABORA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE IZMJENA I DOPUNA POSLOVNIKA

Ustavna osnova za donošenje ovog Poslovnika sadržana je u članku 80. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM PRIJEDLOGOM

Važeći Poslovnik Hrvatskoga sabora¹ kojim se u skladu s Ustavom Republike Hrvatske uređuje unutarnje ustrojstvo i način rada Hrvatskoga sabora te, prije svega, postupak u kojem se zakoni donose, Hrvatski sabor donio je 28. lipnja 2013. godine („Narodne novine“, broj 81/13., 113/16. i 69/17. – u daljnjem tekstu: Poslovnik). Kasnije njegove manje promjene odnosile su se na usklađivanje poslovnčkih odredaba sa zakonskim propisima Republike Hrvatske iz listopada 2016. kojima je modificiran sustav državne uprave te je umjesto zamjenika ministra uvedena dužnost državnog tajnika. Također, Izaslanstvu Hrvatskoga sabora u Parlamentarnoj skupštini Organizacije za europsku sigurnost i suradnju propisan je položaj radnog tijela Hrvatskoga sabora.

Predsjedništvo Hrvatskoga sabora je 15. ožujka 2017. godine, odnosno 10. srpnja 2017. godine uputilo Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav kao matičnom radnom tijelu koje predlaže donošenje i promjenu Poslovnika, prijedlog za razmatranje potrebe izmjena i dopuna važećeg Poslovnika te pozvalo sve klubove zastupnika da dostave svoje prijedloge inicijativa za promjenu Poslovnika.

U tom pogledu ocjenjuje se kako postoji potreba, posebno imajući u vidu primjenu Poslovnika, za propisivanjem drugačijeg načina rada koji će pridonijeti većoj učinkovitosti rada na sjednicama Hrvatskoga sabora. Stoga, težište ovih promjena usmjereno je na normiranje odredaba na način koji će doprinijeti većoj kvaliteti i dinamici samih rasprava. Pritom se osobita pozornost pridaje uređivanju instituta replike što će za posljedicu imati kvalitetnije i stručnije pojedinačne rasprave. Nastoji se u prvi plan staviti upravo pojedinačne rasprave kojima zastupnici izražavaju svoja stručna mišljenja, prijedloge i stajališta o temi o kojoj se raspravlja u Hrvatskom saboru.

¹ Sukladno članku 48. Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj: 74/15.), a u svezi s člankom 174. stavkom 5. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj: 81/13., 113/16. i 69/17.), predlažu se izmjene i dopune Poslovnika Hrvatskoga sabora „Prijedlogom poslovnika o izmjenama i dopunama“.

Ovom promjenom Poslovnika predlaže se ukidanje instituta vjerodostojnog tumačenja zakona. Vjerodostojno tumačenje zakona je institut kojim zakonodavac u slučaju dvojbenog značenja, pogrešnog ili različitog tumačenja određene zakonske odredbe utvrđuje njezino značenje. Ono je po svojoj pravnoj prirodi zakon, smatra se sastavnim dijelom zakona, obvezno je za sve subjekte, a vrijedi od kada i sam zakon tj. ima povratno (retroaktivno) djelovanje. Unatoč Rješenju Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2488/2004. od 14. studenoga 2007. godine, „...*institut vjerodostojnog tumačenja otvara niz dvojbi i izaziva prijepore među pravnim teoretičarima i praktičarima, a koji uglavnom proizlaze iz postupka njegova donošenja i njegovih učinaka...*“² Naime, ističe se kako se njime narušava pluralistička demokratska narav Ustava Republike Hrvatske jer iako je u svojoj biti zakon, vjerodostojno tumačenje ne donosi se u redovnom zakonodavnom postupku, čime izlazi iz okvira demokratske kontrole i participacije građana. Također, postoji mišljenje da je vjerodostojno tumačenje suprotno načelu diobe vlasti i vladavine prava jer zadire u nadležnost sudbene vlasti, često rješavajući pojedinačne pravne slučajeve čime se ovisno o vladajućoj većini u zakonodavnom tijelu ostvaruju konkretni politički interesi. Nadalje, ističe se kako je vjerodostojno tumačenje suprotno i ustavnoj zabrani retroaktivnosti jer mijenja učinke zakona u odnosu na postojeće pravne odnose čime se stvara pravna nesigurnost i narušava vladavina prava. Tako je Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj Odluci broj: U-II-3438/2005 od 16. svibnja 2007. godine, zauzeo stajalište kako „...*vjerodostojno tumačenje po svojoj naravi proizvodi pravne učinke od dana stupanja na snagu propisa, što znači da ima povratno djelovanje.*“ Osim toga, „*U pravnom sustavu Europske unije praksa vjerodostojnog tumačenja suprotna je dodatno i načelu nadređenosti prava Zajednice, te načelu izravnog učinka, stoga što sprječava sudove da učinkovito primjenjuju pravo zajednice, isključujući iz primjene sva pravna pravila nacionalnog prava koja bi pravu zajednice bila suprotna.*“³ Postoji mišljenje kako je ono suprotno Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te temeljnim načelima pravnog poretka Europske unije. Iako Europski sud za ljudska prava⁴, zbog ustavnog karaktera nacionalnih normi, ne odbacuje institut vjerodostojnog tumačenja kao takav, iz njihove prakse proizlazi zabrana retroaktivnosti takvih tumačenja i zabrana intervencije u sudske postupke koji su u tijeku, kao i obveza nacionalnih sudova da ne primjenjuju takva tumačenja. Zbog svih tih kritika i ustavnopravne dvojbe oko njegove legitimnosti predlaže se ukidanje instituta vjerodostojnog tumačenja zakona.

Također, uređuje se podnošenje ostavke predsjednika i potpredsjednika Hrvatskoga sabora. Tako se propisuje kako danom podnošenja ostavke predsjednik i potpredsjednik prestaju obnašati dužnost, a izbor novog predsjednika, odnosno potpredsjednika predložen je u roku od 8 dana od dana podnošenja ostavke. Isto tako, ovim Prijedlogom propisuje se zamjena predsjednika Hrvatskoga sabora u slučaju prestanka obnašanja dužnosti te se

² Antić, T. Vjerodostojno tumačenje zakona. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, (36)1, 619-644.

³ Rodin, S. Demokratsko-pluralistička kritika instituta tzv. vjerodostojnog tumačenja. Informator, (53)5578-5579, 1-4.

⁴ Europski sud za ljudska prava, presuda od 9. prosinca 1994. u predmetu *Stran Greek Rafineries and Stratis Andreadis v. Greece*, application no. 13427/87, pristup: 1. ožujka 2014. Riječ je o predmetu koji se u pravnoj literaturi često citira, jer su u njemu zauzeta pravna stajališta Europskog suda o neprihvatljivosti miješanja zakonodavca u djelovanje sudbene vlasti.

predlaže da ga zamjenjuje potpredsjednik Hrvatskoga sabora iz reda zastupnika koji su imali većinu prvi dan prve sjednice Hrvatskoga sabora.

Zakonska obveza podnošenja izvješća o radu tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima, omogućava Hrvatskom saboru ostvariti svoju specifičnu naknadnu provjeru stanja na različitim društveno-pravnim (političkim) područjima. Tako je postupovnim poslovnicičkim odredbama uređeno djelovanje Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela vezano za navedena izvješća. Ovom promjenom Poslovnika predlaže se da pojedina izvješća tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima raspravljaju (osim izvješća koja podnosi Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, Hrvatska narodna banka, povjerenik za informiranje, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državna revizija vezano za izvršenje Državnog proračuna i rad Državnog ureda za reviziju, Glavni ravnatelj Hrvatske radiotelevizije, pučki pravobranitelj, pravobranitelj za djecu, pravobranitelj za osobe s invaliditetom, pravobranitelj za ravnopravnost spolova⁵), u okviru svoga djelokruga, radna tijela Sabora, a da o njima Hrvatski sabor odlučuje bez rasprave. Također, predviđa se mogućnost da radno tijelo Hrvatskoga sabora, na temelju zaključka, predloži Hrvatskom saboru da se i o tim izvješćima provede rasprava na sjednici Sabora. Naime, obujam godišnjih izvješća različitih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima te nužnost njihove rasprave u Hrvatskom saboru ukazali su na potrebu dodatne prilagodbe postojećih poslovnicičkih odredaba kako bi parlamentarni postupak bio racionalniji i brži, a ne na štetu samoga nadzora.

Imajući u vidu način rada radnog tijela Hrvatskoga sabora, ovlasti predsjednika radnog tijela te način donošenja odluka, propisuje se ovlast predsjedniku radnog tijela da saziva tematske sjednice, ali samo na temelju zaključka radnog tijela.

Nadalje, prilikom rasprave o amandmanu koji je podniet u skladu s člankom 199. Poslovnika, propisuje se kako nije moguća replika.

Ovom promjenom Poslovnika propisuje se institut „Javnog saslušanja“. Navedeni institut, kao poseban institucionalni mehanizam, koristilo bi matično radno tijelo Hrvatskoga sabora radi pribavljanja stručnih mišljenja ili šire rasprave o prijedlogu akta, pojedinih rješenja iz prijedloga ili važećeg akta ili radi razjašnjenja nekog pitanja od javnog interesa. Na taj bi se način omogućilo prikupljanje relevantnih informacija i stručnih mišljenja na osnovi izlaganja stručnjaka, predstavnika izvršne vlasti, neovisnih državnih tijela, predstavnika organizacija civilnog društva i dr. kako bi se sveobuhvatno razmotrila i riješila određena pitanja.

Ovim Prijedlogom dodaje se odredba o donošenju zakona kojima se potvrđuju međunarodni ugovori, posebno imajući u vidu dosadašnju praksu podnošenja i donošenja navedenih zakona. Tako se propisuje kako se zakoni kojima se potvrđuju međunarodni ugovori donose u jednom čitanju, a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora.

⁵ U skladu s odredbom članka 9. ove promjene Poslovnika, Hrvatski sabor bi (uz radna tijela) raspravljao i odlučivao o navedenim izvješćima.

U članku 228. Poslovnika predložena je izmjena druge rečenica stavka 3. na način da predsjednik Sabora može neovisno o izvješću nadležnog radnog tijela, predlagatelja ili Vlade, točku dnevnog reda staviti na raspravu i odlučivanje. Važeća odredba Poslovnika propisivala je navedenu mogućnost isključivo kao iznimku.

Također, imajući u vidu način reguliranja odredbe članka 233. Poslovnika koja se odnosi na gubitak prava na govor zastupnika koji se prijavio za govor, a nije bio nazočan u dvorani kada je pozvan govoriti, predlaže se da pravo govoriti gubi predstavnik kluba zastupnika koji nije u dvorani kada je pozvan govoriti u ime kluba. Također, propisuje se kako članovi tog kluba mogu govoriti te replicirati, ali se (kao i predstavnik tog kluba) ne mogu ponovno javiti za riječ nakon što svi zastupnici završe svoje izlaganje.

Predlaže se uređivanje instituta replike na drugačiji način i to: skraćuje se vrijeme propisano za izlaganje s dvije na jednu minutu, određuje se da zastupnik može imati najviše tri replike po jednoj točki dnevnog reda, propisuje se kako nije moguće replicirati zastupnicima iz članka 233. stavaka 4. i 5. Također, propisano je da ako osnovno izlaganje iznose dva predstavnika kluba, pojedini zastupnik može replicirati samo jednom od njih. Ovim promjenama nastoje se otkloniti naprijed opisane manjkavosti, stoga je potrebno istaknuti kako se predloženim normiranjem odredaba ne ograničava pravo govora zastupnika već se isključivo nastoji potaknuti zastupnike da izraze svoje stavove, mišljenja i prijedloge kroz pojedinačne rasprave za koje je potrebna prethodna stručna priprema. Time se posljedično dinamiziraju rasprave te se pridonosi njihovoj većoj kvaliteti na sjednicama Hrvatskoga sabora o temama od javnog interesa.

Dodatno, imajući posebno u vidu poslovničku obvezu zastupnika kada zatraži govoriti o povredi Poslovnika, propisuje se trajanje govora zastupnika o povredi Poslovnika do najdulje pola minute.

Opomena s oduzimanjem riječi dopunjuje se odredbom, za slučaj kada zastupnik koji zloupotrijebi institut povrede Poslovnika na način da započne govoriti o drugoj temi za koju nije dobio riječ ako se javio za povredu Poslovnika, koja regulira oduzimanje riječi takvom zastupniku do kraja rasprave o temi o kojoj se raspravlja.

Na drugačiji način se uređuje institut stanke te se predlaže izostaviti iznošenje obrazloženja predstavnika kluba zastupnika nakon proteka vremena u kojemu je stanka trajala.

Uređuje se mogućnost provođenja objedinjene rasprave na prijedlog ovlaštenog predlagatelja ako se s time složi većina nazočnih zastupnika.

Imajući u vidu predloženo normiranje odredbe koja se odnosi na stanku, ovim Prijedlogom propisuje se mogućnost iznošenja stajališta kluba zastupnika o svim temama u

vremenu između 13,00 i 14,00 sati srijedom i četvrtkom, a petkom nakon glasovanja po redoslijedu kojim su se prijavili u izlaganju ne duljem od 5 minuta.

Izostavlja se institut poimeničnog glasovanje kao suvišan te se propisuje objava rezultata elektroničkog glasovanja u Glasilu Sabora (internetskim stranicama Hrvatskoga sabora).

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU POSLOVNIKA

Za provedbu ovoga Poslovnika nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE POSLOVNIKA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbi članka 204. Poslovnika te posebno imajući u vidu odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj U-II-1744/01 od 11. veljače 2004. godine („Narodne novine“, broj 21/04), predlaže se donošenje ovoga Poslovnika po hitnom postupku.

Poslovnik Hrvatskoga sabora je propis od posebnog značaja za reguliranje unutarnjeg ustroja i načina rada Hrvatskoga sabora i on treba pridonijeti njegovoj većoj demokratizaciji i radnoj učinkovitosti. Kako su ovim njegovim izmjenama i dopunama predložene promjene kojima je upravo težište usmjereno na normiranje odredaba na način koji će doprinijeti većoj kvaliteti i dinamici samih rasprava te kako se predlaže uređenje pojedinih instituta koji do sada nisu bili uređeni (posebno podnošenje ostavke predsjednika i potpredsjednika Hrvatskoga sabora), potrebno je ovaj Poslovnik donijeti po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG POSLOVNIKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA HRVATSKOGA SABORA

Članak 1.

U Poslovniku Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj: 81/13., 113/16. i 69/17.) u članku 3. podstavci 1. i 2. brišu se.

Dosadašnji podstavak 3. postaje podstavak 1.

Iza dosadašnjeg podstavka 4. koji postaje podstavak 2. dodaju se novi podstavci 3., 4. i 5. koji glase:

„ - *osnovno izlaganje* je izlaganje govornika o temi koja se raspravlja prema utvrđenom dnevnom redu sjednice Sabora

- *replika* je odgovor zastupnika na osnovno izlaganje

- *stanka* je vrijeme određeno ovim Poslovnikom radi sastanka i konzultacija kluba zastupnika o točki utvrđenog dnevnog reda sjednice Sabora.“.

Dosadašnji podstavci od 5. do 10. postaju podstavci od 6. do 11.

Članak 2.

U članku 4. stavku 2. riječ: „izabrani“ briše se.

U stavku 4. riječ: „izabranih“ briše se.

Članak 3.

U članku 5. stavku 3. riječi: „stavaka 1. i 2.“ i riječ: „izabranih“ brišu se.

Članak 4.

U članku 6. stavku 1. i 3. riječ: „izabranih“ briše se.

U stavku 2. riječi: „Izabrani zastupnici“ zamjenjuju se riječju: „Zastupnici“.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„Prihvaćeno izvješće iz stavka 4. ovoga članka objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Članak 5.

U članku 7. stavak 4. briše se.

Članak 6.

U članku 17. stavku 2. riječ: „ponašanju“, zamjenjuje se riječju: „djelovanju“.

Članak 7.

Iza članka 31. dodaje se članak 31.a koji glasi:

„Članak 31.a

„Zastupnicima koji nisu članovi kluba zastupnika Tajnik Sabora osigurat će zajedničke prostorne i druge tehničke uvjete za rad te jednog službenika za obavljanje stručnih i administrativnih poslova.

Na službenika iz stavka 1. ovoga članka na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 31. ovoga Poslovnika.““.

Članak 8.

Iza članka 33. dodaje se članak 33.a koji glasi:

„33.a

Predsjednik ili potpredsjednik Sabora mogu podnijeti ostavku.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, predsjednik ili potpredsjednik Sabora prestaje obnašati dužnost danom podnošenja ostavke, a Sabor će najkasnije u roku od 8 dana od dana podnošenja ostavke izabrati novog predsjednika odnosno potpredsjednika Sabora, u skladu s odredbama ovoga Poslovnika.

Ostavka se podnosi u pisanom obliku ili usmeno, na sjednici Sabora.

O podnesenoj ostavci se ne raspravlja niti odlučuje.“

Članak 9.

U članku 34. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

„U slučaju prestanka obnašanja dužnosti predsjednika Sabora, do izbora novog predsjednika Sabora, zamjenjuje ga potpredsjednik Sabora iz reda zastupnika koji su imali većinu prvi dan prve sjednice Sabora.“.

Članak 10.

U članku 44. u stavku 4. iza riječi: „izvješćima“, dodaju se riječi: „i poslovnica“, a iza riječi: „podnose Saboru“, dodaje se zarez i riječi: „a o kojima Sabor odlučuje bez rasprave“.

Iza stavka 4. dodaju se novi stavci 5. i 6. koji glase:

„Iznimno, izvješća iz stavka 4. ovoga članka koja podnose: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, Hrvatska narodna banka, povjerenik za informiranje, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Državna revizija vezano za izvršenje Državnog proračuna i rad Državnog ureda za reviziju, Glavni ravnatelj Hrvatske radiotelevizije, pučki pravobranitelj, pravobranitelj za djecu, pravobranitelj za osobe s invaliditetom, pravobranitelj za ravnopravnost spolova, raspraviti će se i na sjednici Sabora.

Radno tijelo Sabora može, na temelju zaključka, predložiti da se izvješća i poslovnici tijela iz stavka 4. ovoga članka rasprave i na sjednici Sabora.

Dosadašnji stavci 5. i 6. postaju stavci 7. i 8.

Članak 11.

U članku 47. iza podstavka 1. dodaje se novi podstavak 2. koji glasi:

„- saziva tematsku sjednicu na temelju zaključka radnog tijela te dostavlja materijal najkasnije tri dana prije održavanja tematske sjednice“.

Dosadašnji podstavci od 2. do 4. postaju podstavci od 3. do 5.

Članak 12.

Iza članka 52. dodaje se naziv članka i članak 52.a koji glase:

„Javno saslušanje

„Članak 52.a

Radi pribavljanja stručnih mišljenja ili šire rasprave o prijedlogu akta, pojedinih rješenja iz prijedloga ili važećeg akta ili radi razjašnjenja nekog pitanja od javnog interesa, matično radno tijelo, na temelju odluke većine članova u skladu s odredbom članka 50. stavka 1. ovoga Poslovnika, može organizirati javno saslušanje.““

Članak 13.

U članku 62. podstavak 7. briše se.

Dosadašnji podstavak 8. postaje podstavak 7.

Članak 14.

U članku 87. iza podstavka 4. dodaje se novi podstavak 5. koji glasi:

„- provodi postupak kandidiranja pravobranitelja za djecu i podnosi prijedlog za izbor Saboru“.

Dosadašnji podstavak 5. postaje podstavak 6.

Članak 15.

U članku 159. riječi: „te daje vjerodostojna tumačenja pojedinih odredaba zakona“ brišu se.

Članak 16.

U članku 169. stavku 1. iza riječi: „akti Sabora“ brišu se riječi: „vjerodostojno tumačenje zakona,“.

Članak 17.

U članku 174. u stavku 4. iza riječi: „javnošću“, dodaju se riječi: „te Iskaz o procjeni učinaka propisa u skladu s posebnim propisom“.

Članak 18.

U članku 199. u stavku 2. iza riječi: „klubova zastupnika“ dodaju se riječi: „na čije izlaganje nije dopuštena replika“.

Članak 19.

Iza članka 207. dodaje se naziv Odjeljka i Odjeljak D. te članak 207.a koji glase:

„ODJELJAK D – ZAKONI KOJIMA SE POTVRĐUJU MEĐUNARODNI UGOVORI

„Članak 207.a

Zakoni kojima se, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, potvrđuju međunarodni ugovori donose se u jednom čitanju, a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora.““.

Članak 20.

Naziv poglavlja III. i poglavlje III. te članci 208., 209. i 210. brišu se.

Članak 21.

U članku 228. u stavku 3. druga rečenica mijenja se i glasi: „Tijekom sjednice, može promijeniti redoslijed rasprave ili odlučivanja, ako za pojedinu točku dnevnog reda nema izvješća nadležnih radnih tijela, predlagatelja ili Vlade.“

Članak 22.

U članku 230. stavku 2. riječ: „rasprave“, zamjenjuje se riječima: „izlaganja predlagatelja“.

Članak 23.

U članku 231. stavku 2. riječi: „odgovoriti na izlaganje (replika)“ zamjenjuju se riječju: „replikirati“.

Članak 24.

U članku 233. stavak 5. mijenja se i glasi: „Pravo govoriti o temi dnevnog reda za koju se prijavio gubi i predstavnik kluba zastupnika koji nije bio nazočan u dvorani kad je pozvan govoriti u ime kluba zastupnika.“

Iza stavka 5. dodaje se novi stavak 6. koji glasi: „Članovi kluba zastupnika čiji je predstavnik kluba izgubio pravo govoriti o temi dnevnog reda iz stavka 5. ovoga članka, mogu govoriti o toj temi dnevnog reda te replicirati.“

U dosadašnjem stavku 6. koji postaje stavak 7. iza riječi: „predstavnici klubova zastupnika“, dodaju se riječi: „osim zastupnika iz stavaka 5. i 6. ovoga članka“.

Članak 25.

Članak 235. mijenja se i glasi:

„Članak 235.

Zastupniku koji se javio za repliku predsjedatelj daje riječ čim završi osnovno izlaganje zastupnika na koje želi replicirati. Replika zastupnika, odnosno odgovor na repliku, ne može trajati dulje od jedne minute.

Zastupnik može replicirati samo jedanput. Ako osnovno izlaganje iznose dva predstavnika kluba, pojedini zastupnik može replicirati samo jednom od njih.

Zastupnik može imati najviše tri replike po jednoj točki dnevnog reda.

Zastupnik ne može replicirati predsjedatelju te na izlaganje zbog kojeg je predsjedatelj izrekao govorniku stegovnu mjeru.

Zastupnici iz članka 233. stavaka 4. i 5. ovoga Poslovnika također ne mogu replicirati.“.

Članak 26.

U članku 236. stavku 1. riječ: „jedne“ zamjenjuje se riječju: „pola“.

Članak 27.

U članku 240. iza stavka 1. dodaju se novi stavak 2. i stavak 3. koji glase:

„Zastupniku koji nastavi postupati protivno odredbi članka 238. podstavka 4. ovoga Poslovnika, predsjedatelj može izreći opomenu s oduzimanjem riječi do kraja rasprave o temi o kojoj se raspravlja.

Odluka o stegovnoj mjeri iz stavka 2. ovoga članka je konačna.“.

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 4.

Članak 28.

U članku 245. iza riječi: „otvaranja Sjednice“, dodaju se riječi: „u pravilu u 9,30 sati“.

Članak 29.

U članku 247. u stavku 3. iza riječi: „provesti objedinjena rasprava“, dodaju se riječi: „ako se s time složi većina nazočnih zastupnika“.

Članak 30.

U članku 248. stavci 4. i 5. brišu se.

Članak 31.

Članak 249. mijenja se i glasi:

„Predsjedatelj neće odobriti stanku za sastanak kluba zastupnika ako se zahtjev za stanku podnosi prije utvrđenoga dnevnog reda i prelaska na dnevni red.“.

Članak 32.

Iza članka 249. dodaje se naziv članka i članak 249.a koji glase:

„Iznošenje stajališta kluba zastupnika

„Članak 249.a

Tijekom sjednice Sabora predstavnik kluba zastupnika može zatražiti da iznese stajalište kluba zastupnika o bilo kojoj temi u vremenu između 13,00 i 14.00 sati u pravilu srijedom i četvrtkom, a petkom nakon glasovanja.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka prekinuta sjednica Sabora nastavlja se u pravilu u 14.30 sati.

Predsjedatelj daje predstavnicima kluba zastupnika riječ po redoslijedu kojim su se prijavili.

Predstavnik kluba zastupnika obrazložiti će stajalište kluba zastupnika iz stavka 1. ovoga članka u izlaganju ne duljem od pet minuta na koje nije dopuštena replika.“““.

Članak 33.

U nazivu iznad članka 254. brišu se riječi: „i vjerodostojno tumačenje“.

U članku 254. stavak 2. briše se.

Članak 34.

U članku 255. u stavku 2. iza riječi: „dizanjem ruke“, briše se zarez i riječ: „poimeničnim“.

Stavak 5. briše se.

Članak 35.

U članku 256. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi: „Rezultat elektroničkog glasovanja svakog zastupnika objavljuje u Glasilu Sabora.“

Članak 36.

Naziv članka 258. i članak 258. brišu se.

Članak 37.

Članak 272. mijenja se i glasi:

„Predsjednik i potpredsjednici Sabora biraju se na vrijeme do isteka zastupničkog mandata, razrješenja odnosno podnošenja ostavke.

Imenovanje i razrješenje predsjednika i potpredsjednika Sabora mogu predložiti klubovi zastupnika ili najmanje 40 zastupnika.

Predsjednici, potpredsjednici te članovi radnih tijela biraju se na vrijeme do isteka zastupničkog mandata odnosno razrješenja.

Izbor, imenovanje te razrješenje predsjednika, potpredsjednika i članova radnih tijela Sabora obavlja se na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove ili na prijedlog najmanje 15 zastupnika.“.

Članak 38.

U članku 280. stavku 2. podstavku 5. iza riječi: „Saboru“, dodaju se riječi: „te rezultat elektroničkog glasovanja svakog zastupnika“.

Članak 39.

Ovaj Poslovnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBA PRIJEDLOGA

Uz članak 1.

U navedenom članku predloženo je brisati definiranje pojmova „izabranog zastupnika“ i „zastupnika“ kao nepotrebno te dodatno definirati pojam „*osnovnog izlaganja*“, „*replike*“ te „*stanke*“.

Uz članke 2. - 5.

S obzirom na obrazloženje uz članak 1. bilo je potrebno nomotehnički doraditi tekst važećih odredaba Poslovnika.

Uz članak 6.

Prilikom izrade Kodeksa o etičkom ponašanju zastupnika (pojam koji je predviđen važećom poslovničkom odredbom), predloženo je umjesto „ponašanja“ koristiti pojam „djelovanja“ uz obrazloženje kako se ponašanje tumači kao biološko uvjetovano postupanje, a djelovanje podrazumijeva voljnu sastavnicu.

Uz članak 7.

Odredbom se predviđa da zastupnici koji nisu članovi kluba zastupnika imaju pravo na zajedničke radne prostorije te jednog zajedničkog službenika za obavljanje administrativnih poslova.

Uz članak 8.

Odredbom se uređuje podnošenje ostavke predsjednika i potpredsjednika Sabora.

Uz članak 9.

Odredbom se propisuje mogućnost zamjene predsjednika Sabora i za slučaj prestanka obnašanja njegove dužnosti, a ne samo u slučaju spriječenosti ili odsutnosti.

Uz članak 10.

Odredbom navedenog članka predloženo je da u pravilu izvješća tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima raspravljaju, u okviru svoga djelokruga, radna tijela Sabora te da Sabor o njima odlučuje bez rasprave. Također, predviđa se mogućnost da radno tijelo Hrvatskoga sabora, na temelju zaključka, predloži Hrvatskom saboru da se i o tim izvješćima provede rasprava na sjednici Sabora. Naime, obujam godišnjih izvješća različitih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima te nužnost njihove rasprave u Saboru ukazali su na potrebu dodatne prilagodbe postojećih poslovničkih odredaba kako bi parlamentarni postupak bio racionalniji i brži, a ne na štetu samoga nadzora.

Uz članak 11.

Odredbom se propisuje ovlast predsjednika radnog tijela da saziva tematsku sjednicu isključivo na temelju zaključka radnog tijela.

Uz članak 12.

Odredbom se predlaže mogućnost da matično radno tijelo, radi pribavljanja stručnih mišljenja ili šire rasprave o prijedlogu akta, pojedinih rješenja iz predloženog ili važećeg akta ili radi razjašnjenja nekog pitanja od javnog interesa, na temelju odluke većine članova, može organizirati javno saslušanje.

Uz članak 13.

Nomotehnički se dorađuje tekst važeće odredbe Poslovnika s obzirom na predložene promjene.

Uz članak 14.

Odredbom je predloženo da Odbor za obitelj, mlade i sport kao matično radno tijelo provodi postupak kandidiranja pravobranitelja za djecu i podnosi prijedlog za izbor Saboru radi usklađivanja s Zakonom o pravobranitelju za djecu („Narodne novine“, broj 73/17.)

Uz članke 15. i 16.

Nomotehnički se dorađuje tekst važećih odredbi Poslovnika s obzirom na predložene promjene.

Uz članak 17.

Odredbom se dopunjuje članak na način da će predlagatelj uz prijedlog zakona osim izvješća o provedenom savjetovanju dostavljati i Iskaz o procjeni učinaka propisa. Iskazom o procjeni učinaka propisa u skladu s posebnim propisom detaljno se, između ostalog, utvrđuje ishod odnosno promjene koje se žele postići pojedinim prijedlogom zakona. Naime, u zakonodavnom postupku bitno je provesti sveobuhvatnu analizu primjene pojedinog prijedloga zakona čime se povećava transparentnost postupka donošenja zakona i odgovornost samih predlagatelja.

Uz članak 18.

Dopunjuje se odredba članka 199. važećeg Poslovnika na način da se propisuje kako nije dopuštena replika u raspravi o podnesenim amandmanima.

Uz članak 19.

Odredbom se dodaje članak 207.a kojom se određuje podnošenje prijedloga zakona kojim se potvrđuju međunarodni ugovori. S obzirom na specifičnu prirodu zakona kojima se potvrđuju međunarodni ugovori, kojima je svrha upoznavanje Hrvatskoga sabora sa sadržajem međunarodnog ugovora i njegova ratifikacija, kao i s obzirom na dosadašnju praksu prema kojoj su takvi zakoni donošeni uglavnom po hitnom postupku, pokazalo se dovoljnim o takvim zakonima provesti raspravu u jednom čitanju, budući da se tekst ugovora koji se ratificira ne mijenja između dva čitanja. Slijedom navedenoga suvišno je obrazlagati posebnu opravdanost hitnosti postupka sukladno članku 204. važećeg Poslovnika, kao i posebno odlučivanje o hitnosti postupka sukladno članku 205. važećeg Poslovnika, što je

ovakvim uređenjem izbjegnuto kao nepotrebno proceduralno opterećenje prilikom utvrđivanja dnevnog reda na sjednici Hrvatskoga sabora.

Uz članak 20.

Predloženom odredbom ukida se institut vjerodostojnog tumačenja zakona.

Uz članak 21.

Odredbom se utvrđuje mogućnost da predsjednik Hrvatskoga sabora može promijeniti redoslijed rasprave ili odlučivanja iako za pojedinu točku dnevnog reda nema izvješća matičnih radnih tijela, predlagatelja ili Vlade.

Uz članak 22.

Odredbom se propisuje vrijeme za prijavu za govor (pojedinačna rasprava i rasprava u ime kluba) na način da to govornik može učiniti najkasnije do jedan sat nakon početka izlaganja predlagatelja.

Uz članak 23.

Nomotehnički se dorađuje tekst važeće odredbe Poslovnika s obzirom na predložene promjene.

Uz članak 24.

U članku 233. propisuje se da pravo govoriti gubi predstavnik kluba zastupnika koji nije u dvorani kada je pozvan govoriti u ime kluba. Također, propisuje se kako članovi tog kluba mogu govoriti te replicirati, ali se (kao i predstavnik tog kluba) ne mogu ponovno javiti za riječ nakon što svi zastupnici završe svoje izlaganje.

Uz članak 25.

Institut replike uređuje se na drugačiji način i to: skraćuje se vrijeme propisano za izlaganje s dvije na jednu minutu, određuje se da zastupnik može imati najviše tri replike po jednoj točki dnevnog reda, propisuje se nemogućnost repliciranja zastupnicima iz članka 233. stavaka 4. i 5. Također, propisano je da ako osnovno izlaganje iznose dva predstavnika kluba, pojedini zastupnik može replicirati samo jednom od njih.

Uz članak 26.

Odredbom se određuje govor zastupnika od najdulje pola minute za traženje govoriti o povredi Poslovnika.

Uz članak 27.

Sukladno važećim odredbama Poslovnika, zastupniku koji je zatražio govoriti o povredi Poslovnika, a pritom započne govoriti o drugoj temi za koju nije dobio riječ, predviđena je stegovna mjera opomene, opomene s oduzimanjem riječi ili udaljenja sa sjednice. S obzirom na dosadašnju praksu učestale zloupotrebe instituta povrede Poslovnika kako bi se govorilo o

drugoј temi, predložena je mogućnost da predsjedatelj zastupniku koji se ponaša protivno odredbi članka 238. podstavka 4. izrekne opomenu s oduzimanjem riječi i to do kraja rasprave o temi o kojoj se raspravlja. Također, određeno je kako je navedena odluka predsjedatelja konačna te na nju nije dozvoljeno isticanje povrede Poslovnika ili prigovora.

Uz članak 28.

Odredbom se propisuje vrijeme otvaranja sjednice.

Uz članak 29.

Odredbom se dopunjuje članak 247. važećeg Poslovnika na način da se na prijedlog ovlaštenog predlagatelja objedinjena rasprava može provesti samo ako se s time složi većina nazočnih zastupnika.

Uz članak 30.

Važećim poslovničkim odredbama uređen je institut „stanke“ na način (između ostalog) da je određeno kako tijekom sjednice Sabora predstavnik kluba zastupnika može zatražiti stanku za sastanak kluba zastupnika kada je dužan iznijeti razloge zbog kojih traži stanku i prijedlog duljine njezina trajanja. Nakon stanke predstavnik kluba zastupnika obrazložiti će stajalište kluba, a na njegovo izlaganje nije dopuštena replika. Poslovnik Sabora je propis od posebnog značaja za reguliranje unutarnjeg ustroja i načina rada Sabora i on treba pridonijeti njegovoj većoj demokratizaciji i radnoj učinkovitosti. Dosad važeća odredba, u praksi nije postigla navedenu svrhu. Stoga je predloženo brisanje stavaka 4. i 5., a da pritom nije onemogućeno zastupnicima da istodobno koriste svoje pravo na slobodu govora posebno imajući u vidu važeće odredbe Poslovnika o javnosti rada Hrvatskoga sabora.

Uz članak 31.

Odredbom se uređuje razlog za neodobravanje stanke sukladno predloženoj izmjeni vezanoj za stanku. Osim ako se zahtjev za stanku podnosi prije utvrđenoga dnevnog reda i prelaska na dnevni red, važećom poslovničkom odredbom propisana su još dodatna dva razloga za neodobravanje stanke i to iz razloga vezanih za rad radnih tijela Sabora te u vezi s istupom ili izjavom zastupnika izvan Sabora. Kako je u definiciji pojmova stanka definirana kao vrijeme radi konzultacija kluba o točki dnevnog reda o kojoj se raspravlja na sjednici Sabora, bilo je potrebu navedenu odredbu urediti na predloženi način.

Uz članak 32.

Dodanom odredbom članka 249.a propisuje se mogućnost iznošenja stajališta kluba zastupnika o svim temama u vremenu između 13,00 i 14,00 sati srijedom i četvrtkom, a petkom nakon glasovanja po redoslijedu kojim su se prijavili u izlaganju ne dulje od 5 minuta.

Uz članak 33.

Nomotehnički se dorađuje tekst važeće odredbe Poslovnika s obzirom na predložene promjene.

Uz članke 34. - 36.

Predlaže se izostaviti institut poimeničnog glasovanja kao suvišan te se propisuje objava rezultata elektroničkog glasovanja u Glasilu Sabora (internetskim stranicama Hrvatskoga sabora).

Uz članak 37.

S obzirom na izmjene koje su predložene dodavanjem članka 33.a te izmjenom članka 34. važećeg Poslovnika, odredba članka 272. važećeg Poslovnika izmijenjena je na odgovarajući način.

Uz članak 38.

S obzirom na predloženu izmjenu u članku 35. (članak 256.), bilo je potrebno intervenirati u odredbu na navedeni način.

Uz članak 39.

Odredbom se određuje stupanje na snagu ovoga Poslovnika.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG POSLOVNIKA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 3.

U smislu odredaba ovog Poslovnika pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- izabrani zastupnik je hrvatski državljanin koji je navršio 18 godina života i izabran je s liste izborne jedinice u Sabor, a kojemu do trenutka konstituiranja Sabora nije počeo teći mandat
- *zastupnik* je hrvatski državljanin koji je navršio 18 godina života i izabran je s liste izborne jedinice u Sabor i počeo mu je teći mandat u Saboru
- *predsjedatelj Sabora* je predsjednik ili potpredsjednik Sabora koji predsjedava sjednicom Sabora
- *matično radno tijelo* je svako radno tijelo Sabora koje prati, raspravlja i zauzima stajališta o pitanjima o određenoj temi iz svog djelokruga određenog odredbama ovoga Poslovnika
- *europski poslovi* su pitanja koja proizlaze iz članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji
- *dokumenti Europske unije* jesu svi zakonodavni i nezakonodavni akti i njihovi nacrti i prijedlozi koji se razmatraju u okviru Vijeća i Europskoga vijeća, te drugi akti i dokumenti političke ili pravne naravi koje razmatraju i/ili donose institucije i druga tijela Europske unije ili predstavnici vlada država članica na razini Europske unije
- *EU baza* je informatičko-aplikativni sustav uspostavljen kao modul sustavu političke dokumentacije IKOS u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, a koji se koristi kao dodatni tehnološki alat za usuglašavanje i odobravanje stajališta Republike Hrvatske
- *stajališta Republike Hrvatske* su stajališta o dokumentima Europske unije koje donosi Vlada, odnosno drugo tijelo koje odredi Vlada, a koje predstavnici Republike Hrvatske zastupaju u odgovarajućim postupcima odlučivanja ili raspravama na razini Europske unije
- *Radni program za razmatranje stajališta Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Radni program)* je program koji Odbor za europske poslove donosi temeljem rasprave o radnom programu Europske komisije i programu predsjedništava Vijeća Europske unije te popisa prijedloga zakonodavnih akata Europske unije koji Vlada podnosi Saboru
- *obrazloženo mišljenje* je mišljenje koje Sabor podnosi predsjedniku Europskog parlamenta, predsjedniku Europske komisije i predsjedajućem Vijeća Europske unije kada utvrdi da prijedlog zakonodavnog akta Europske unije nije u skladu s načelom supsidijarnosti.

Članak 4.

Sabor na prvu, konstituirajuću sjednicu saziva predsjednik Republike.

Do izbora predsjednika Sabora sjednici privremeno predsjedava predsjednik Sabora iz prethodnog saziva, a u slučaju njegove spriječenosti, najstariji nazočni izabrani zastupnik.

Privremeni predsjedatelj ima do izbora predsjednika Sabora sva prava i dužnosti predsjednika Sabora u odnosu na predsjedanje sjednicom.

Sabor se konstituira izborom predsjednika Sabora na prvoj sjednici na kojoj je nazočna većina izabranih zastupnika.

Nakon izbora predsjednika Sabora, izabrani predsjednik Sabora preuzima predsjedanje sjednicom.

Nakon što je Sabor konstituiran, izvodi se himna Republike Hrvatske.

Članak 5.

Na konstituirajućoj sjednici Sabor bira i Mandatno-imunitetno povjerenstvo.

Osim predsjednika Sabora i Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka, na konstituirajućoj sjednici Sabor može birati i potpredsjednike Sabora, tajnika Sabora i tajnika sjednice Sabora, Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove te druga radna tijela.

Pravo podnošenja prijedloga za izbor tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, na konstituirajućoj sjednici, ima najmanje 1/3 izabranih zastupnika.

Članak 6.

Mandatno-imunitetno povjerenstvo na konstituirajućoj sjednici podnosi izvješće Saboru o provedenim izborima za zastupnike u Sabor i imenima izabranih zastupnika, o podnesenim ostavkama na zastupničku dužnost, o imenima izabranih zastupnika koji obnašaju dužnost nespojivu sa zastupničkom dužnošću pa im zastupnički mandat miruje, o imenima izabranih zastupnika kojima mandat miruje na njihov zahtjev te o osobama koje će kao zamjenici izabranih zastupnika umjesto njih početi obnašati zastupničku dužnost.

Izabrani zastupnici koji imaju namjeru dati ostavku ili staviti mandat u mirovanje moraju o tome obavijestiti predsjednika Sabora 24 sata prije početka konstituirajuće sjednice.

Na konstituirajućoj sjednici umjesto izabranih zastupnika koji su dali ostavku ili stavili mandat u mirovanje nazočni su njihovi zamjenici određeni sukladno odredbama zakona koji uređuje izbor zastupnika u Sabor.

Sabor zaključkom prihvaća izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva.

Članak 7.

Nakon što Sabor prihvati izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva o provedenim izborima, pred predsjedateljem Sabora (u daljnjem tekstu: predsjedatelj), zastupnici ili zamjenici zastupnika daju prisegu.

Tekst prisege glasi: »Prisežem svojom čašću da ću dužnost zastupnika u Hrvatskom saboru obnašati savjesno i odgovorno i da ću se u svom radu držati Ustava i zakona i poštovati pravni poredak te da ću se zauzimati za svekoliki napredak Republike Hrvatske.«

Predsjedatelj izgovara tekst prisege i nakon toga proziva poimence zastupnike, a zastupnik daje prisegu tako što ustaje i izgovara: »Prisežem«.

Izvješće iz stavka 1. ovoga članka objavljuje se u »Narodnim novinama«.

Tajnost podataka

Članak 17.

Zastupnici su dužni čuvati podatke koje saznaju u obnašanju zastupničke dužnosti, a koji u skladu sa zakonom nose oznaku tajnosti i za to su odgovorni u skladu sa zakonom.

Sabor može donijeti Kodeks o etičkom ponašanju zastupnika.

Članak 34.

Potpredsjednici Sabora pomažu u radu predsjedniku Sabora te obavljaju poslove iz njegova djelokruga na koje ih on ovlasti.

U slučaju odsutnosti predsjednika Sabora ili spriječenosti u obnašanju predsjedničke dužnosti, njega zamjenjuje jedan od potpredsjednika iz reda zastupnika parlamentarne većine kojeg odredi predsjednik Sabora.

Ako predsjednik Sabora ne odredi ili ne može odrediti potpredsjednika, dužnost predsjednika obnaša potpredsjednik biran iz reda zastupnika parlamentarne većine.

Vrste i način rada radnih tijela Sabora

Članak 44.

Radna tijela Sabora su odbori i povjerenstva osnovani ovim Poslovníkom.

U radnom tijelu Sabora raspravlja se o prijedlozima i poticajima za donošenje zakona i drugih akata te o drugim pitanjima iz djelokruga Sabora.

Radno tijelo Sabora prati, u okviru svog djelokruga, rad Vlade i drugih tijela čiji rad nadzire Sabor u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonom.

Radno tijelo Sabora raspravlja o izvješćima tijela i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti, koja oni na temelju zakona podnose Saboru.

Radno tijelo Sabora nakon provedene rasprave zauzima stajalište, odnosno utvrđuje prijedloge akata i o tome izvješćuje Sabor.

Radno tijelo Sabora može raspraviti o predstavkama i prijedlozima koje građani podnose Saboru. Ako je predstavka ili prijedlog građana za donošenje zakona ili drugih akata upućena Saboru, predsjednik Sabora će je proslijediti predsjedniku matičnoga radnog tijela koji je dužan najkasnije u roku od tri mjeseca izvijestiti podnositelja predstave ili prijedloga o ishodu predstave, odnosno prijedloga.

Ovlasti predsjednika radnog tijela Sabora

Članak 47.

Predsjednik radnog tijela Sabora:

- saziva sjednicu, predlaže dnevni red i predsjedava sjednicama radnog tijela Sabora
- usklađuje rad radnog tijela s radom Sabora i drugih radnih tijela, surađuje s predsjednikom Sabora, Predsjedništvom Sabora, predsjednicima drugih radnih tijela Sabora te s ministrima i čelnicima tijela državne uprave u vezi s pitanjima iz djelokruga radnog tijela
- brine se o provođenju zaključaka radnog tijela i zaključaka Sabora iz djelokruga radnog tijela te
- obavlja druge poslove određene ovim Poslovníkom i zakonom.

Odbor za zakonodavstvo

Članak 62.

Odbor za zakonodavstvo:

- razmatra prijedloge zakona i drugih akata koje donosi Sabor glede njihove usklađenosti s Ustavom Republike Hrvatske i pravnim sustavom, pravom Europske unije te glede njihove pravne obrade
- razmatra pitanja jedinstvene zakonodavne metodologije i druga pitanja bitna za jedinstvenu pravnu tehniku i terminološku usklađenost akata koje donosi Sabor, te predlaže donošenje i promjene jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Sabor
- daje mišljenje o prijedlogu da pojedine odredbe zakona imaju povratno djelovanje
- brine se o jedinstvu pravnog sustava i daje mišljenje o načelnim pitanjima izgradnje pravnog sustava ili jedinstvene primjene zakona
- razmatra akte koje Sabor potvrđuje ili na koje daje suglasnost i o tome daje mišljenje
- utvrđuje i izdaje pročišćene tekstove zakona i drugih akata koje donosi Sabor, kada su ti akti najmanje tri puta izmijenjeni ili dopunjeni
- razmatra prijedloge za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona ili drugog akta koji je donio Sabor
- obavlja i druge poslove određene ovim Poslovníkom.

Odbor za obitelj, mlade i sport

Članak 87.

U djelokrugu Odbora za obitelj, mlade i sport su poslovi utvrđivanja i praćenja provođenja politike, a u postupku donošenja zakona i drugih propisa Odbor ima prava i dužnosti matičnoga radnog tijela u područjima koja se odnose na:

- brak, obitelj i skrbništvo, posebnu zaštitu djece i materinstva i mladih
- kvalitetu života mladih i njihovo sudjelovanje u svim djelatnostima društva
- zaštitu djece i mladih od svih oblika ovisnosti

- planiranje obitelji i demografsku obnovu
- sport.

Članak 159.

Sabor, na temelju prava i ovlaštenja utvrđenih Ustavom Republike Hrvatske i ovim Poslovnikom, donosi Ustav, ustavne zakone, zakonike, zakone, državni proračun, odluke, deklaracije, rezolucije, povelje, preporuke i zaključke te daje vjerodostojna tumačenja pojedinih odredaba zakona.

Članak 169.

Ustav, zakoni i drugi propisi te akti Sabora, vjerodostojno tumačenje zakona, odluke o izboru, odnosno imenovanju, razrješenju i opozivu dužnosnika koje bira ili imenuje Sabor, odluka o obrascu zastupničke iskaznice, deklaracije i rezolucije objavljuju se u »Narodnim novinama« i u glasilu Sabora.

Zaključci kojima se zauzimaju stajališta, izražavaju mišljenja i utvrđuju obveze Vlade, ministarstava i drugih tijela državne uprave glede provedbe zakona, objavljuju se u glasilu Sabora, a prema odluci Sabora i u »Narodnim novinama«. Ostali zaključci dostavljaju se onima na koje se odnose.

Akt o potvrđivanju međunarodnog ugovora s tekstom ugovora objavljuje se u »Narodnim novinama« i u glasilu Sabora.

O objavljivanju akata Sabora brine se tajnik Sabora.

Tajnik Sabora daje, na osnovi izvornika akta Sabora, ispravke pogrešaka u objavljenom tekstu toga akta.

Sadržaj prijedloga zakona

Članak 174.

Prijedlog zakona sadrži:

- ustavnu osnovu donošenja zakona
- ocjenu stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona proistići
- ocjenu i izvore potrebnih sredstava za provođenje zakona
- tekst prijedloga zakona, s obrazloženjem
- tekst odredbi važećeg zakona koje se mijenjaju, odnosno dopunjuju, ako se predlaže izmjena ili dopuna zakona.

Predlagatelj zakona obvezan je izvijestiti predsjednika Sabora tko će u radnim tijelima i Saboru davati obavijesti i objašnjenja, odnosno potrebna obrazloženja o podnesenom prijedlogu zakona.

Uz prijedlog zakona predlagatelj može dostaviti i odgovarajuću dokumentaciju, posebice stručna mišljenja, prihvaćene međunarodne ugovore i druge akte kojima obrazlaže svoj prijedlog.

Uz prijedlog zakona predlagatelj će dostaviti i izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću.

Tekst prijedloga zakona mora biti izrađen u skladu s jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koja donosi Sabor.

Predlagatelji zakona dužni su dostaviti prijedlog zakona jezično pregledan, odnosno ispravljen.

Kad su predlagatelji zakona zastupnici, radna tijela ili klubovi zastupnika, njihov prijedlog jezično će pregledati, odnosno ispraviti Stručna služba Sabora za vrijeme trajanja postupka donošenja zakona.

Članak 199.

Iznimno, ako se većina nazočnih zastupnika s tim složi, predlagatelj akta može podnijeti amandman na konačni prijedlog zakona u tijeku odlučivanja o podnesenim amandmanima na sjednici. I takav amandman podnosi se u pisanom obliku uz potrebno obrazloženje.

O amandmanima iz stavka 1. ovoga članka raspravlja se i glasuje. U raspravi mogu sudjelovati samo predstavnici klubova zastupnika.

POGLAVLJE III. – VJERODOSTOJNO TUMAČENJE ZAKONA

Članak 208.

Prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona može podnijeti ovlašteni predlagatelj zakona iz članka 172. ovoga Poslovnika.

Na postupak za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona na odgovarajući način se primjenjuju odredbe ovoga Poslovnika o postupku donošenja zakona.

Članak 209.

Prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona podnosi se predsjedniku Sabora, a mora sadržavati naziv zakona, naznaku odredbe za koju se traži tumačenje i razloge zbog kojih se traži tumačenje, izvore potrebnih sredstava te prijedlog teksta vjerodostojnog tumačenja zakona.

Predsjednik Sabora upućuje prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona Odboru za zakonodavstvo, matičnom radnom tijelu i Vladi, ako ona nije podnositelj prijedloga, radi ocjene njegove osnovanosti.

Matično radno tijelo i Vlada dužni su, u roku od 30 dana, dostaviti mišljenje Odboru za zakonodavstvo. Ako matično radno tijelo i Vlada ne dostave mišljenje u propisanom roku, smatrat će se da su suglasni s prijedlogom za davanje vjerodostojnog tumačenja.

Članak 210.

Odbor za zakonodavstvo, nakon što pribavi mišljenja matičnoga radnog tijela te Vlade ili nakon isteka roka iz članka 209. stavka 3. ovoga Poslovnika, ocjenjuje je li valjano podneseni prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja zakona osnovan te u roku od 30 dana izvješćuje o svom stajalištu Sabor.

Ako utvrdi da je prijedlog osnovan, Odbor za zakonodavstvo će prijedlog teksta vjerodostojnog tumačenja sa svojim izvješćem podnijeti Saboru.

Ako Odbor za zakonodavstvo ocijeni da prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja nije osnovan, on će o tome izvijestiti Sabor koji povodom toga izvješća donosi odluku.

Sabor o prijedlogu za vjerodostojno tumačenje raspravlja u jednom čitanju.

Objava dnevnog reda

Članak 228.

Nakon što je dnevni red utvrđen predsjednik Sabora na odgovarajući način objavljuje utvrđeni dnevni red.

Redoslijed rasprava točaka dnevnog reda kako je utvrđen, u pravilu se ne mijenja u tekućem tjednu zasjedanja.

Na početku svakoga radnog dana zasjedanja, predsjednik Sabora u pravilu objavljuje o kojim će se točkama dnevnog reda raspravljati toga dana. Tijekom sjednice, iznimno, može promijeniti redoslijed rasprave ili odlučivanja, ako za pojedinu točku dnevnog reda nema izvješća nadležnih radnih tijela, predlagatelja ili Vlade.

Na kraju dnevnog zasjedanja predsjedatelj će, u pravilu, objaviti o kojim će se točkama dnevnog reda raspravljati tijekom sljedećeg dana zasjedanja.

Prijave za govor

Članak 230.

Nitko ne može govoriti na sjednici prije nego što zatraži i dobije riječ od predsjedatelja.

Prijave za govor podnose se najkasnije do jedan sat nakon početka rasprave.

Davanje riječi

Članak 231.

Predsjedatelj daje zastupnicima riječ po redoslijedu kojim su se prijavili.

Neovisno o redoslijedu zastupnik može dobiti riječ kada želi odgovoriti na izlaganje (replika) te kada želi govoriti o povredi Poslovnika. Govornika može opomenuti ili prekinuti u govoru samo predsjedatelj. Predsjedatelj se brine o tome da govornik ne bude ometan ili spriječen u svom govoru.

Vrijeme određeno za govor

Članak 233.

Zastupnik u raspravi, u pravilu, može govoriti najdulje 10 minuta, a predstavnici klubova zastupnika do 15 minuta. Iznimno zbog važnosti teme, Sabor može odlučiti da pojedini predstavnik kluba zastupnika ili zastupnik može govoriti i dulje.

Predlagatelj, odnosno predstavnici predlagatelja koje on odredi, mogu govoriti u uvodnom izlaganju na početku rasprave najdulje 30 minuta, u izlaganju na kraju rasprave najdulje 30 minuta, a prigodom svakog davanja objašnjenja tijekom rasprave najdulje pet minuta.

Predstavnik Vlade, kad nije predlagatelj, može u uvodnom izlaganju na početku rasprave govoriti najdulje 15 minuta, a prigodom svakog davanja objašnjenja tijekom rasprave kad dobije riječ, najdulje pet minuta.

Zastupnik koji se prijavio za govor i nije bio nazočan u dvorani kada je pozvan gubi pravo govoriti o temi dnevnog reda za koju se prijavio.

Pravo govoriti o temi dnevnog reda za koju se prijavio gubi i klub zastupnika čiji predstavnik nije bio nazočan u dvorani kad je pozvan da govori u ime kluba zastupnika.

Nakon što svi zastupnici koji su se prijavili za raspravu završe svoj govor, predstavnici klubova zastupnika mogu ponovno zatražiti riječ i tada mogu govoriti najviše pet minuta neovisno o tome je li predstavnik kluba zastupnika već sudjelovao u raspravi o toj temi dnevnog reda.

Replika

Članak 235.

Zastupniku koji želi odgovoriti na izlaganje (replika) predsjedatelj daje riječ čim završi govor onoga na čije izlaganje zastupnik želi odgovoriti. Replika zastupnika, odnosno odgovor na repliku, ne može trajati dulje od dvije minute.

Zastupnik može odgovoriti na izlaganje (replika) samo jedanput, i to na osnovno izlaganje.

Zastupnik ne može odgovoriti na izlaganje predsjedatelja.

Zastupnik ne može zatražiti riječ da bi odgovorio na izlaganje zbog kojeg je predsjedatelj izrekao govorniku stegovnu mjeru.

Povreda Poslovnika

Članak 236.

Zastupniku koji želi govoriti o povredi Poslovnika predsjedatelj daje riječ čim je ovaj zatraži. Govor tog zastupnika ne može trajati dulje od jedne minute, a zastupnik odmah mora navesti članak Poslovnika o čijoj povredi govori. Predsjedatelj je dužan nakon iznesenog prigovora dati objašnjenje. Ako zastupnik nije zadovoljan danim objašnjenjem, može najaviti da će Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav podnijeti zahtjev za mišljenje o povredi Poslovnika.

Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnosi se u pisanom obliku i mora biti obrazložen. Zahtjev mora biti podnesen u roku od 24 sata od izvršenja radnje koja je predmet zahtjeva.

Zastupnik koji ne podnese zahtjev u obliku i roku iz stavka 2. ovoga članka gubi pravo govoriti o povredi Poslovnika iz stavka 1. ovoga članka do kraja tekuće sjednice. Ako zastupnik najavi zahtjev zadnji dan tekuće sjednice, a ne podnese ga u roku iz stavka 2. ovoga članka, gubi pravo govoriti o povredi Poslovnika iz stavka 1. ovoga članka na idućoj sjednici Sabora. O imenima zastupnika koji nemaju pravo govoriti o povredi Poslovnika, predsjedatelj obavještava zastupnike na sjednici Sabora.

Odbor je dužan dostaviti mišljenje Saboru u roku od 24 sata od zaprimanja zahtjeva. Ako Sabor nije na okupu u vrijeme zaprimanja zahtjeva, Odbor je dužan dostaviti mišljenje do početka sljedeće sjednice.

Predsjednik Sabora dužan je uvrstiti mišljenje Odbora u dnevni red sjednice Sabora.

O mišljenju Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Sabor odlučuje bez rasprave.

Opomena s oduzimanjem riječi

Članak 240.

Zastupniku će se izreći opomena s oduzimanjem riječi ako nastavi postupati protivno članku 238. ovoga Poslovnika zbog čega mu je već izrečena opomena.

Opomena s oduzimanjem riječi izreći će se zastupniku i kada poziva na nasilje ili mržnju, odnosno kada vrijeđa hrvatski narod, vjerske, nacionalne i druge zajednice, spolne, rodne i druge skupine te strane države i međunarodne organizacije i njihove predstavnike.

Otvaranje sjednice

Članak 245.

Nakon otvaranja sjednice predsjedatelj daje potrebna objašnjenja u vezi s radom sjednice i obavijesti o drugim prethodnim pitanjima.

Rasprava

Članak 247.

Na sjednici se o svakoj temi utvrđenoga dnevnog reda najprije raspravlja, a zatim odlučuje, osim ako je ovim Poslovníkom određeno da se odlučuje bez rasprave.

Predsjedatelj se brine o tome da se rasprava po pojedinoj točki dnevnog reda odvija prema predviđenom programu i daje tumačenja i pojašnjenja o postupku donošenja zakona i drugih propisa.

Na prijedlog predsjedatelja, matičnoga radnog tijela, Odbora za zakonodavstvo ili klubova zastupnika o dvjema ili više točaka utvrđenog dnevnog reda može se provesti objedinjena rasprava.

Stanka

Članak 248.

Tijekom sjednice Sabora predstavnik kluba zastupnika može zatražiti stanku za sastanak kluba zastupnika.

Predstavnik kluba zastupnika dužan je iznijeti razloge zbog kojih traži stanku i prijedlog duljine njezina trajanja, u izlaganju ne duljem od dvije minute.

Predsjedatelj će odobriti stanku, s tim da za stanku ne može odrediti vrijeme kraće od 10 niti dulje od 30 minuta.

Nakon stanke predstavnik kluba zastupnika obrazložiti će stajalište kluba u izlaganju ne duljem od pet minuta.

Na izlaganje predstavnika kluba zastupnika nije dopuštena replika.

Razlozi za neodobravanje stanke

Članak 249.

Predsjedatelj neće odobriti stanku za sastanak kluba zastupnika ako se zahtjev za stanku podnosi:

- a) prije utvrđenoga dnevnog reda i prelaska na dnevni red
- b) iz razloga vezanih za rad radnih tijela Sabora
- c) u vezi s istupom ili izjavom zastupnika izvan Sabora.

Prethodne odluke i vjerodostojno tumačenje

Članak 254.

Kada se u postupku donošenja zakona na sjednici Sabora na temelju odredbi ovoga Poslovnika donose odluke koje prethode donošenju zakona i drugih akata u smislu članaka 252. i 253. ovoga Poslovnika, za njihovo donošenje dovoljna je većina glasova nazočnih zastupnika, neovisno o tome što se pojedini zakon ili akt donosi većinom glasova svih zastupnika, odnosno dvotrećinskom većinom glasova svih zastupnika, osim ako je Ustavom Republike Hrvatske i ovim Poslovnikom određeno da se i te odluke donose kvalificiranom većinom.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada se odlučuje o davanju ili nedavanju vjerodostojnog tumačenja pojedinih odredbi zakona, odlučuje se istom većinom kojom je taj zakon donesen.

Opća odredba

Članak 255.

Glasovanje na sjednici je javno, osim ako ovim Poslovnikom nije određeno da se glasuje tajno.

Javno glasovanje može se provesti dizanjem ruke, poimeničnim ili elektroničkim glasovanjem.

Javno glasovanje u pravilu se provodi elektroničkim glasovanjem.

Na zahtjev predstavnika kluba zastupnika može se provesti glasovanje dizanjem ruke.

Poimenično glasovanje provodi se kada to zatraži klub zastupnika ili predlagatelj.

Elektroničko glasovanje

Članak 256.

Prigodom elektroničkog glasovanja svaki zastupnik dužan je potvrditi svoju nazočnost i na odgovarajući način identificirati.

Elektroničko glasovanje provodi se tako da predsjedatelj poziva zastupnike da se na odgovarajući način izjasne »za« ili »protiv« prijedloga, odnosno da se suzdrže od glasovanja.

Predsjedatelj proglašava rezultat glasovanja na temelju rezultata glasovanja ispisanih na kontrolnom ekranu.

Poimenično glasovanje

Članak 258.

Poimenično glasovanje provodi se tako da svaki prozvani zastupnik ustane i izgovara »za« ili »protiv« prijedloga, odnosno »suzdržan«.

Kada je prozivanje završeno, ponovno se prozivaju oni zastupnici za koje u popisu zastupnika nije zabilježeno da su glasovali.

Zastupnike proziva i glasove broji tajnik sjednice Sabora.

Članak 272.

Predsjednik i potpredsjednici Sabora te predsjednici, potpredsjednici i članovi radnih tijela Sabora, biraju se na vrijeme do isteka zastupničkog mandata, odnosno do dana razrješenja.

Razrješenje predsjednika i potpredsjednika Sabora mogu predložiti klubovi zastupnika ili najmanje 40 zastupnika.

Izbor, imenovanje te razrješenje predsjednika, potpredsjednika i članova radnih tijela Sabora obavlja se na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove ili na prijedlog najmanje 15 zastupnika.

Članak 280.

Radi izvješćivanja zastupnika i javnosti o svom radu Sabor izdaje svoje glasilo i druge publikacije.

Gasilom Sabora smatraju se internetske stranice Sabora na kojima se objavljuje:

– prikaz osnovnih tema koje su predmet rasprave na sjednicama Sabora

- pojedine prijedloge, odnosno konačne prijedloge zakona i drugih akata Sabora
- pojedine tekstove donesenih zakona i drugih akata
- zaključke Sabora i radnih tijela Sabora
- poticaje, stajališta i mišljenja iznesene u vezi s temama o kojima se raspravlja i odlučuje u Saboru
- akte predsjednika Republike
- sažete govore održane na sjednicama Sabora
- zastupnička pitanja i odgovore Vlade
- prikaz rada Vlade
- kroniku važnijih događanja u Saboru, Uredu predsjednika Republike i Vladi
- kroniku međuparlamentarne suradnje Sabora
- životopise dužnosnika koje je izabrao, odnosno imenovao Sabor.

Osim glasila iz stavka 2. ovoga članka, Sabor može objavljivati i druga izvješća u kojima će izvijestiti javnost o svojem radu.

HRVATSKI SABOR

Odbor za Ustav, Poslovnik
i politički sustav

Klasa: 021-12/18-06/03

Urbroj: 6521-1-18-21

Zagreb, 27. veljače 2018.

IZVJEŠĆE

**O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU O
NACRTU PRIJEDLOGA POSLOVNIKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA HRVATSKOGA SABORA**

Na temelju članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj: 25/13. i 85/15.), a u svezi s člankom 166. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj: 81/13., 113/16. i 69/17.) Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskoga sabora je na sjednici održanoj 02. veljače 2018. donio Odluku o otvaranju javne rasprave o Nacrtu prijedloga poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Temeljem navedene odluke Odbora internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću započelo je 2. veljače 2018. godine objavom Nacrta prijedloga poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika Hrvatskoga sabora na internetskim stranicama Hrvatskoga sabora i trajalo je do 19. veljače 2018. godine.

U javnoj raspravi sudjelovali su Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista, Koordinacija udruga hrvatskih branitelja i stradalnika iz Domovinskog rata, Ivica Pavić, asistent na Katedri ustavnih i političkih znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Udruga zagrebački dragovoljci branitelji Vukovara i GONG.

Sukladno obvezi iz članka 11. stavka 4. Zakona o pravu na pristup informacijama, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav na 30. sjednici održanoj 27. veljače 2018. prihvatio je Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću i javnoj raspravi o Nacrtu prijedloga poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Red. broj	Ime/naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Tekst primjedbe/prijedloga	Razlog prihvatanja/neprihvatanja pojedine primjedbe/prijedloga
1.	Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista	NAČELNE PRIMJEDBE: Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista smatra Poslovnik Hrvatskog sabora jednim od najvažnijih propisa kojima se uređuje parlamentarno pravo (uz Ustav i pojedine zakone). S obzirom na iskustva u radu Hrvatskog sabora u posljednje dvije godine, od kada klub zastupnika Mosta djeluje u Hrvatskom saboru, smatramo da Poslovnik treba mijenjati u znatno većem opsegu nego što je to predloženo u nacrtu izmjena koje su na savjetovanju sa zainteresiranom javnošću. Te promjene trebale bi biti dvojake – s jedne strane ukloniti postojeće nejasnoće i nedostatke postojećeg poslovnčkog teksta, a s druge Poslovnik izmijeniti na način da se u njega ugrade standardi parlamentarnog prava koji će uvažavati prava zastupnika i prava opozicije, kakva su uobičajena u suvremenim demokratskim državama. U tom pogledu uočili smo niz područja koja, po našem mišljenju, zahtijevaju, značajnije promjene, a samo su djelomično ili uopće nisu zahvaćene predloženim Nacrtom prijedloga Poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika. Postojeći Poslovnik ima ozbiljne demokratske	Primjedba je primljena na znanje.

		deficite kada je riječ o pravima koja ima parlamentarna opozicija. Podsjećamo kako je u izvješću Parlamentarne skupštine Vijeća Europe o proceduralnim smjernicama glede prava i odgovornosti opozicije u jednom demokratskom parlamentu konstatirano kako „svaka zemlja ima vladu, samo demokracije imaju opoziciju“. U Rezoluciji Parlamentarne skupštine br. 1601 iz 2008. o pravima i odgovornostima opozicije u jednom demokratskom parlamentu ističe se: „2....Demokratska kvaliteta parlamenta mjeri se sredstvima dostupnim opoziciji ili parlamentarnoj manjini da postigne svoje zadaće. 3. Politička opozicija u parlamentu i izvan njega je bitna komponenta dobro djelujuće demokracije. Jedna od glavnih funkcija opozicije je da nudi pouzdanu političku alternativu većini na vlasti, osiguravajući javno razmatranje i drugih političkih opcija. Nadzirući i kritizirajući rad vlade, stalno procjenjujući vladino djelovanje i čineći vladu odgovornom opozicija djeluje na osiguravanju transparentnosti javnih odluka i učinkovitosti u obavljanju javnih poslova, jamčeći time obranu javnog interesa i sprječavajući zlouporabu i disfunkcionalnost.“ Imajući u vidu ono što nalaže Rezolucija Parlamentarne skupštine Vijeća Europe smatramo da posebnu pažnju kod izmjena i dopuna Poslovnika treba posvetiti onim institutima koji će omogućiti kvalitetniji rad i ulogu opozicije, prije svega putem kvalitetnijeg uređenja instituta zastupničkih pitanja, interpelacija, javnih	
--	--	---	--

	saslušanja, uvrštavanja na dnevni red i rasprava prijedloga zakona i drugih akata predloženih od zastupnika opozicije. Načelne primjedbe na postupak konstituiranja Hrvatskog sabora (članci 4 – 13) Prema članku 74., stavcima 2. i 3. Ustava Republike Hrvatske prvo zasjedanje Hrvatskoga sabora održava se najkasnije 20 dana nakon provedenih izbora, a Hrvatski sabor konstituira se izborom predsjednika na prvoj sjednici na kojoj je nazočna većina zastupnika. Predsjednik Republike, u skladu s člankom 98. Ustava, saziva Sabor na prvo zasjedanje. Članak 4. Poslovnika Hrvatskog sabora propisuje da „Sabor se konstituira izborom predsjednika Sabora na prvoj sjednici na kojoj je nazočna većina izabranih zastupnika“. Tek potom Poslovnik predviđa izvođenje himne, izbor Mandatno-imunitetnog povjerenstva, koje podnosi izvješće o provedenim izborima za zastupnike u Hrvatskom saboru i tek po prihvatanju izvješća zastupnici polažu prisegu. U poslovnicima velike većine nacionalnih predstavničkih tijela uobičajeno je propisano da na temelju izvješća o provedenim izborima, koje podnosi određeno tijelo ili osobe, parlament prvo verificira mandate zastupnika i oni polažu prisegu tako da početak mandata prethodi svim ostalim radnjama i odlukama na konstituirajućoj sjednici – izboru radnih tijela, predlaganju i izboru predsjednika parlamenta i ostalih dužnosnika.	Načelna primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako su postojeće poslovničke odredbe koje se odnose na konstituirajuću sjednicu Hrvatskoga sabora dovoljno određene. Naime, prilikom donošenja cjelovitog Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13.), učinjene su određene korekcije vezane za konstituirajuću sjednicu Hrvatskoga sabora te su tom prilikom odredbe uređene na način koji omogućava nesmetan način rada i odlučivanja.
--	--	--

		U tom smislu se predlaže da se poslovnički propiše da zastupnici, na temelju podnijetog izvješća o rezultatima izbora i izabranim zastupnicima te zahtjevima za stavljanje mandata u mirovanje i određivanju zamjenika zastupnika, polažu prisegu i da im tim činom započinje mandat. Poslovnik ne propisuje posebnu većinu glasova za izbor predsjednika Sabora i teoretski on bi mogao biti izabran sa svega 39 glasova (većina glasova od minimalno prisutnih 76 zastupnika), ali u praksi na konstituirajućoj sjednici su prisutni gotovo svi izabrani zastupnici, što za izbor predsjednika zahtijeva u pravilu broj glasova koji čini apsolutnu većinu zastupnika. Trebalo bi tako regulirati Poslovnikom izbor predsjednika Sabora da se učini što vjerojatnijim njegov izbor, odnosno konstituiranje Sabora, U tom smislu uzor bi mogao biti Poslovnik njemačkog <i>Bundestaga</i>. Predsjednik <i>Bundestaga</i> bira se tajnim glasanjem. Izabran je kandidat koji je dobio većinu glasova zastupnika u <i>Bundestagu</i>. Ako nijedan kandidat ne dobije takvu većinu mogu se predložiti novi kandidati. Ako ni u drugom krugu glasanja nijedan kandidat ne dobije apsolutnu većinu glasova zastupnika dolazi do trećeg kruga glasanja. Ako se tada glasuje samo o jednom kandidatu on je izabran ako je dobio većinu danih glasova. U slučaju više kandidata dva kandidata s najvećim brojem glasova ulaze u drugi krug i onaj tko dobije više glasova bit će izabran za predsjednika. U slučaju jednakog broja glasova odlučuje ždrijeb i pritom	
--	--	---	--

	predsjedavajući sjednice vrši ždrijebanje (<i>Geschäftsordnung des Deutschen Bundestages</i>, članci 1. 2). Pri izboru predsjednika <i>Bundestaga</i> više krugova glasanja, gdje je u prvom i drugom krugu postavljen uvjet apsolutne većine glasova zastupnika, ali u trećem krugu je dovoljna obična većina glasova (ako je samo jedan kandidat) te se ne računaju zastupnici koji nisu glasali. No, da će <i>Bundestag</i> biti konstituiran jamči posljednja odredba da od dva kandidata koji se natječu izabran će biti onaj koji je dobio više glasova. Dakle, uzimaju se u obzir samo glasovi za jednog ili drugog kandidata, a svi zastupnici koji ne žele glasati za bilo kojeg od ta dva kandidata ne mogu spriječiti izbor svojim neglasanjem ili nevažećim listićem. Predlažemo također da konstituirajuća sjednica ima ograničeni dnevni red, odnosno sadržaj i da se Poslovníkom ne predviđa proširenje konstituirajuće sjednice „radnim dijelom konstituirajuće sjednice“, već da se po njenom završetku sazove nova sjednica. Načelne primjedbe na rješenje prema kojem neki zastupnici mogu biti članovi dva kluba zastupnika (Članak 29. Poslovníka) Predlažemo da se u članku 29., stavku 2. brišu riječi: „a zastupnik iz reda nacionalnih manjina, osim kluba zastupnika nacionalnih manjina, može biti član još jednog kluba, uz pristanak tog kluba.“ Naime, sadašnji Poslovník dozvoljava zastupnicima nacionalnih manjina iznimno mogućnost da budu članovi još jednog kluba, što ne bi trebalo	Načelna primjedba se ne prihvaća. Odredbom je jasno propisano kako zastupnik iz reda nacionalnih manjina može biti član još jednog kluba, ali isključivo uz pristanak tog kluba.
--	---	--

	odgovarati prirodi funkcije zastupnika nacionalnih manjina da se pridružuju klubovima zastupnika pojedinih političkih stranaka. Također, to omogućuje nejednakost zastupnika, što se ne bi smjelo propisivati Poslovníkom. Konačno, sadašnje odredba omogućuje, primjerice da jedan zastupnik bude istovremeno u klubu koji je dio parlamentarne većine i klubu parlamentarne manjine, što onemogućuje utvrđivanje omjera parlamentarne većine i manjine pri raspodjeli mjesta u radnim tijelima Sabora. U slučaju prihvatanja ta bi se odredba primjenjivala od sljedećeg saziva Sabora. Načelne primjedbe na dio koji se odnosi na predsjednika, potpredsjednike i predsjedništvo Sabora (članci 35., 36., 37. Poslovníka) U članku 35. predlaže se dodati stavak 2. kojim se propisuje da sjednice Predsjedništva saziva predsjednik Sabora te da se na sjednici Predsjedništva vodi zapisnik, što sada nije propisano. U članku 36. stavku 1. predlaže se dodati da na poziv predsjednika Sabora u radu Predsjedništva Sabora, osim tajnika Sabora, sudjeluju i tajnik sjednice Sabora, predstojnik Ureda predsjednika i predstavnik Vlade Republike Hrvatske. Dopuna se predlaže sukladno djelokrugu rada Predsjedništva utvrđenom člankom 37. Poslovníka i dosadašnjoj praksi. U članku 37. predlaže se proširiti djelokrug rada Predsjedništva sa sljedećim: - donosi Odluku o korištenju dvorana za sjednice	Načelna primjedba se ne prihvata. Smatra se kako su postojeće poslovničke odredbe uređene na primjeren način.
--	--	---

		u Hrvatskom saboru - donosi Odluku o mjerama sigurnosne zaštite Hrvatskoga sabora - daje prethodno mišljenje na Prijedlog odluke o uvjetima korištenja službenih osobnih automobila, mobilnih telefona, sredstava za službena putovanja, poslovnih kreditnih kartica i sredstava reprezentacije - daje prethodno mišljenje na Prijedlog odluke o smještaju zastupnika Hrvatskoga sabora u Zagrebu u vrijeme zasjedanja Sabora, radnih tijela i klubova zastupnika - utvrđuje Prijedlog Radnog programa Hrvatskoga sabora i brine se za provođenje Programa - raspravlja pitanja o načinu rada Sabora i radnih tijela Sabora te daje poticaje i prijedloge za unapređivanje rada - može osnivati radne skupine radi razmatranja pojedinih tema bitnih za rad Sabora Navedene odluke kao i prethodna mišljenja je i do sada Predsjedništvo donosilo odnosno davalo stoga se predlaže postojeće propisati Iza članka 38. predlaže se dodati novi članak kojim bi se propisalo da Predsjedništvo ima tajnika.	
--	--	---	--

	Tajnik pomaže predsjedniku Sabora u pripremi i sazivanju sjednica Predsjedništva, priprema izvješća i druge materijale o temama koje se razmatraju na sjednici Predsjedništva, priprema prijedloge odluka i zaključaka koje donosi Predsjedništvo ili Sabor, piše zapisnike i obavlja druge poslove koje mu povjeri predsjednik Sabora. Načelne primjedbe uz Dio peti, Radna tijela Sabora, Poglavlje I.- Osnovne odredbe Predlaže se propisati da tijekom pripreme zakona koji uređuje pitanje iz djelokruga rada radnog tijela, radno tijelo može provesti prethodnu raspravu radi davanja mišljenja i prijedloga predlagatelju zakona. Na taj način radna tijela Sabora uključila bi se svojim mišljenjima i prijedlozima u pripremu zakona i time pridonijela većoj učinkovitosti rada radnih tijela i Sabora. Načelne primjedbe na institut usmenih zastupničkih pitanja (Članak 132.) Hrvatski sabor bi trebao tijekom zasjedanja najmanje jednom mjesečno omogućiti zastupnicima postavljanje usmenih zastupničkih pitanja predsjedniku vlade ili pojedinim ministrima tijekom aktualnog sata. Sadašnje rješenje da se aktualno prijedpodne održava na početku svake sjednice Sabora u pravilu omogućuje postavljanje usmenih pitanja tri ili četiri dana godišnje, što praktički taj institut kontrole zastupnika nad radom vlade čini beznačajnim. U prvoj radnoj verziji izmjena Poslovnika bilo je predviđeno da se zastupnička pitanja mogu postavljati jednom mjesečno, ali se, na žalost, od	Načelna primjedba se ne prihvaća. Odredbom članka 173. Poslovnika Hrvatskoga sabora propisano je kako Sabor može posebnim zaključkom odrediti da se u radnim tijelima provede, na osnovi ocjene stanja u pojedinim područjima te izloženih teza o mogućim normativnim rješenjima, a uz potrebna obrazloženja, prethodna rasprava o razlozima za donošenje zakona i o osnovnim pitanjima koja treba urediti zakonom. Prijedlog za provođenje prethodne rasprave može podnijeti ovlašteni predlagatelj zakona (svaki zastupnik, Vlada Republike Hrvatske, radna tijela Hrvatskoga sabora te klubovi zastupnika). Također, propisano je kako se prethodna se rasprava može provesti i na sjednici Sabora. Nakon provedene prethodne rasprave sva stajališta, mišljenja i prijedlozi dostavljaju se predlagatelju koji je obvezan pri izradi prijedloga zakona uzeti ih u obzir te posebno obrazložiti one koje nije mogao prihvatiti. Načelna primjedba vezana za usmena zastupnička pitanja se ne prihvaća. Naime, prilikom izrade ovog Nacrta bile su predložene određene izmjene vezane za usmena zastupnička pitanja. Međutim, s obzirom na dostavljene prijedloge i primjedbe na navedeni Nacrt od strane klubova zastupnika, utvrdilo se kako postojeće poslovničko rješenje na primjeren način uređuje predmetnu materiju.
--	--	--

	toga odustalo u verziji koja je upućena na savjetovanje sa zainteresiranom javnošću. U tom smislu predlažemo izmjenu članka 132. predlaže se novi tekst stavka 2. koji glasi: „Aktualni sat održava se svaki mjesec u kojem zasjeda Sabor, prve srijede zasjedanja, s početkom od 12.00 sati“. Predloženom formulacijom precizira se točno kojeg dana u mjesecu će se održati aktualni sat, tj. svaki mjesec prve srijede zasjedanja, osim kolovoza kada Sabor ne zasjeda. Također, početak Aktualnog sata predlaže se da započne u 12.00 sati. Smatramo da Aktualni sat mora biti aktualniji (stoga pitanja jednom mjesečno), ali i omogućiti barem dvostruko veći broj pitanja nego do sada. Stoga predlažemo 30 pitanja, koja moraju biti formulirana kratko i jasno, takvi bi trebali biti i odgovori članova vlade. Smatramo da zastupnici po odgovoru člana vlade moraju imati pravo izraziti nezadovoljstvo dobivenim odgovorom i eventualno zatražiti pisani odgovor. Poslovnik Bundestaga propisuje (dodatak 7.) da se pitanja vladi mogu postavljati svake srijede od 13 h u tjednima zasjedanja, u trajanju od 30 minuta. Dakle, vrijeme za postavljanje zastupničkih pitanja je kraće, ali učestalije, što omogućuje postavljanje pitanja koja su aktualna Načelne primjedbe na reguliranje instituta interpelacije (Članci 146., 147. i 148. Poslovnika) Interpelacija je važan ustavni institut (članak 86., stavak 2. Ustava RH) nadzora Hrvatskog sabora, a	Načelna primjedba se ne prihvaća. Naime, pitanja podnesena Vladi Republike Hrvatske korištenjem ovog poslovnčkog instituta su takve naravi da često izazivaju interes šire javnosti te je donošenjem
--	---	--

	posebno opozicije, nad radom vlade, odnosno pojedinih članova vlade. Poslovnik regulira rokove u kojima predsjednik Sabora dostavlja predsjedniku vlade i zastupnicima valjano podnesenu interpelaciju (15 dana od dana primitka). Potom je propisano da je Vlada, ponovno najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka, obvezna dostaviti svoje izvješće, a nakon toga predsjednik Sabora to izvješće dostavlja zastupnicima u roku od 15 dana od dana primitka vladina izvješća i interpelacija se uvrštava u dnevni red sjednice Sabora po dostavljenom izvješću Vlade. Prema navedenom, najkasnije u roku od 45 dana zastupnici će imati interpelaciju i izvješće vlade povodom interpelacije, ona će biti uvrštena u dnevni red, a potom Poslovnik ne propisuje u kojem roku se ona mora raspraviti pa podnesena interpelacijama može ostati neraspravljena, što je protivno Ustavu, kojim je propisan taj važan institut kontrole Sabora nad radom vlade. Stoga se u praksi događa da se, s obzirom na ustavnu ulogu parlamentarne opozicije da propituje rad Vlade i pojedinih ministara, preskače ustavni institut interpozicije, jer on ne rezultira saborskom raspravom, i umjesto njega odmah se pokreće postupak za glasovanje o nepovjerenju vlade, predsjedniku vlade ili pojedinom ministru. Prije svega smatramo da su rokovi za dostavu interpelacije i odgovora vlade na interpelaciju od 15 dana neprimjereno dugi s obzirom suvremene oblike dostave materijala u elektroničkom obliku. Stoga smatramo da dostavne rokove treba skratiti	cjelovitog Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13.) u potpunosti preuređen institut interpelacije. Tom su prilikom u potpunosti izmijenjeni i poboljšani uvjeti i način njenog podnošenja te se u tom smislu smatra kako u odredbe nije potrebno dodatno intervenirati.
--	--	--

	na osam dana, a predlaže se i dopuna članka 148. novim stavkom 3. koji glasi: „O podnesenoj interpelaciji Sabor je obvezan provesti raspravu najkasnije u roku od 45 dana nakon njena podnošenja predsjedniku Sabora.“ Poslovnik njemačkog Bundestaga propisuje (Članak 101.) da rasprava o interpelaciji mora biti provedena ako to zahtijeva klub zastupnika ili najmanje 5% zastupnika. Rasprava mora biti provedena na zahtjev istih, ako vlada niti nakon tri tjedna ne dostavi odgovor na interpelaciju (članak 102.). Da bi ustavni institut kontrole Sabora nad radom vlade imao smisla Poslovnik mora predvidjeti raspravu o podnijetoj interpelaciji. Načelne primjedbe na Dio deveti, Poglavlje II. – Postupak donošenja akata Sabora, Predlaže se u članku 171. dodati stavak 2. kojim bi se propisalo da se rasprava o prijedlogu zakona mora provesti u roku od tri mjeseca od dana njegovog podnošenja predsjedniku Sabora (alternativa: od dana uvrštavanja u dnevni red sjednice). Propisivanjem roka u kojem se mora provesti rasprava o prijedlogu zakona koji su podnijeli ovlašteni predlagatelji zakona pridonijelo bi većoj demokratizaciji zakonodavnog procesa jer bi se o svakom prijedlogu zakona, osim što je uvršten u dnevni red sjednice Sabora, morala provesti i rasprava. Predlažemo, također, se da se Poslovnikom Hrvatskoga sabora propiše donošenje Radnog	Načelna primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako su odredbe koje se odnose na postupak donošenja akata Hrvatskoga sabora dostatno uređene.
--	--	--

	programa Hrvatskoga sabora Radni program Hrvatskoga sabora utvrđivao bi se, u pravilu, za razdoblje od godine dana. Prijedloge za Radni program Hrvatskoga sabora mogu podnositi ovlašteni predlagatelji zakona. Nakon završene rasprave o prijedlozima za Radni program (koja se provodi na sjednici Predsjedništva Sabora na kojoj su prisutni predsjednici radnih tijela i klubova zastupnika) u Radni program unose se sve zadaće i teme koje će Sabor raspravljati i o kojima će odlučivati u razdoblju za koje se utvrđuje Radni program i to: zakoni i drugi akti s obrazloženjem potrebe njihova donošenja uz navođenje tijela odgovornih za pripremu i rokova za izvršenje pojedinih zadaća, teme koje se odnose na razmatranje stanja o pojedinim pitanjima iz djelokruga rada Sabora, uz prikaz osnovnog sadržaja tema, rokovi u kojima će se provesti savjetovanja sa zainteresiranom javnošću. U Radni program unosi se i godišnji plan zasjedanja Sabora. Predsjedništvo Hrvatskoga sabora utvrđuje Prijedlog Radnog programa, a donosi ga Sabor. Radni program Hrvatskoga sabora objavljuje se na Web stranici Hrvatskoga sabora. Propisivanjem donošenja Radnog programa Hrvatskoga sabora pridonijet će većoj učinkovitosti rada Sabora. Načelne primjedbe na trajanje sjednica Sabora i utvrđivanje dnevnog reda sjednice (Članci 219., 222., 226. Poslovnika)	Načelna primjedba se ne prihvća. Primjedba nije prihvaćena s obzirom da zbog potrebe donošenja pojedinih akata, dinamiku rada na sjednici Sabora
--	---	--

	U članku 219. navodi se: „Kada Sabor redovito zasjeda, sjednice Sabora održavaju se jednom mjesečno, a ako je to potrebno i češće“. Sada se sjednice dopunom dnevnoga reda stalno produžuju i u praksi sjednice se ne održavaju jednom mjesečno, a posredno se rijetko tijekom godine može primijeniti odredba o aktualnom prijepodnevu na početku svake sjednice. Odredba članka 222. da sjednice Sabora traju dok se ne iscrpi utvrđeni dnevni red, ako Sabor ne odluči drugačije, u suprotnosti je s odredbom iz članka 219. da se sjednice Sabora održavaju jednom mjesečno, bez obzira na to hoće li se iscrpiti dnevni red. Pored toga, o trajanju sjednice odlučuje predsjednik Sabora. U pravilu se nikada ne iscrpi dnevni red, jer bi to zahtijevalo da se rasprave i točke koje nije predložila vlada već zastupnici i klubovi zastupnika iz oporbe. No na taj se način u praksi zaobilazi tekst odredbe članka 222. Članak 226. regulira utvrđivanje dnevnog reda i dopune dnevnog reda sjednice Sabora. Predlažemo da u odredbi ostane stavak 1. koji bi glasio: „Dnevni red sjednice Sabora utvrđuje se na početku sjednice.“ Stavci 2., 3. i 4. koji se odnose na dopunjavanje dnevnog reda sjednice se brišu. Iznimno se može predvidjeti novi stavak 2. koji bi propisao da je dopuna dnevnog reda sjednice moguća ukoliko se tome ne protivi klub zastupnika. Sadašnja odredba Poslovnika u stavku 1. propisuje: „Dnevni red sjednice Sabora utvrđuje se, u pravilu, na početku sjednice.“. Međutim, ono što bi trebalo	trebao bi što samostalnije koordinirati predsjednik Sabora.
--	---	--

	biti pravilo, zapravo je izuzetak, jer se dnevni red sjednice stalno dopunjuje novim točkama i kako se sada članak 226. koristi sjednica Sabora traje mjesecima. Za primjer navodimo Poslovnik Bundestaga koji u članku 20., stavku 3. propisuje da nakon što je usvojen dnevni red sjednice, druge točke mogu se raspraviti samo ako tome nije prigovorio klub zastupnika ili pet posto zastupnika prisutnih na sjednici, osim ako poslovnik ne dopušta raspravu o stvarima koje nisu uvrštene u dnevni red. U stavku 4. istoga članka Poslovnik propisuje da točke predložene od zastupnika moraju, na zahtjev predlagatelja, biti uvrštene na dnevni red sljedeće sjednice i raspravljene ako je proteklo najmanje tri tjedna od pismene dostave relevantnog prijedloga. Načelne primjedbe na objavu dnevnog reda (Članak 228. Poslovnika) Trebalo bi propisati u stavku 2. da se do kraja tekućeg radnog tjedna, u kojem se održava sjednica Sabora, najavi raspored točaka koje će se raspraviti u sljedećem tjednu i da se one, u pravilu, stave na raspravu prema utvrđenom redoslijedu. U novom stavku 5. trebalo bi propisati do kada trajne dnevno zasjedanje Sabora. Predlaže se da ono, u pravilu, traje do 19h, odnosno do završetka rasprave o točki koja je na dnevnom redu. Izuzetak bi bili dani kada se u određenim propisanim rokovima mora raspraviti i odlučivati o određenim pitanjima. Ovo se ne predlaže iz razloga da se smanji, vremenski, rad Sabora, jer se rad Sabora	Načelna primjedba primljena je na znanje.
--	--	--

	može odvijati u pravilu kroz četiri radna dana u tjednu, umjesto tri dana kako je uobičajeno, već iz razloga što se rasprava često vrlo važnih točaka dnevnog reda uvrštava u raspravu u kasnim satima, kada tu raspravu ne prati javnost, a nema ni direktnog prijenosa sjednice. Načelne primjedbe na odlučivanje kvalificiranom većinom (Članak 252.) Postavlja se pitanje može li se pojedinim zakonom propisati da se o nekom pitanju odlučuje većinom svih zastupnika izvan pitanja navedenih u članku 252. Ukazujemo na primjer izbora ravnatelja HRT za koji izbor se zahtijeva većina glasova svih zastupnika (članak 19.a, stavak 3. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji).	Načelna primjedba primljena je na znanje.
	Primjedbe na Nacrt Prijedloga Poslovnika o izmjenama i dopunama Poslovnika Hrvatskog sabora Članak 4. U članku 6. stavak 2. se mijenja i glasi: „Do izbora predsjednika Sabora sjednici privremeno predsjedava najstariji nazočni izabrani zastupnik, koji je voljan predsjedati.“ Obrazloženje: Smatramo da je poslovničko rješenje da konstituirajućom sjednicom privremeno predsjedava predsjednik Sabora iz prethodnog saziva loše rješenje, jer dopušta mogućnost da sjednicom predsjedava osoba koja možda više i nije član tijela kojem predsjedava (ako nije ponovno izabran za zastupnika). Rezervno rješenje prema Poslovniku, da u slučaju spriječenosti predsjednika	Primjedba se ne prihvća. Naime, poslovničkim odredbama određeno je kako mandat zastupnika prestaje na dan konstituiranja novog saziva Hrvatskoga sabora.

		Sabora iz prethodnog saziva, sjednicom predsjedava najstariji nazočni izabrani zastupnik je mnogo bolje i u pravilu se koristi pri konstituiranju predstavničkih tijela. Drugo moguće rješenje je da sjednicom privremeno predsjedava zastupnik s najdužim stažom u Hrvatskom saboru (tako sada propisuje poslovnik njemačkog Bundestaga), odnosno ako je dvoje ili više zastupnika s istim stažom da tada predsjedava najstariji među njima.	
		Članak 8. U članku 33.a treba proširiti odredbu da se odnosi na svaki slučaj prestanka mandata predsjednika ili potpredsjednika Sabora (ostavka, osuda za kazneno djelo temeljem koje prestaje zastupnički mandat, smrtni slučaj i dr.). Postavlja se pitanje kakve su posljedice ukoliko Sabor u roku od osam dana ne izabere novog predsjednika Sabora. Također, nije propisano što u slučaju ako potpredsjednik Sabora koji zamjenjuje predsjednika ne bi sazvaio sjednicu Sabora kako bi Sabor u roku od osam dana mogao izabrati novog predsjednika Sabora.	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako je ostavka osobni čin predsjednika ili potpredsjednika Hrvatskoga sabora te mora biti regulirana na predloženi način. Osim toga, odredbom članka 272. ovog Nacrta, između ostalog je propisano kako se predsjednik i potpredsjednici Hrvatskoga sabora biraju na vrijeme do isteka zastupničkog mandata, razrješenja odnosno podnošenja ostavke. Istek zastupničkog mandata reguliran je važećom odredbom članka 10. Poslovnika Hrvatskoga sabora. Također, posebno imajući u vidu važeću odredbu članka 217. Poslovnika Hrvatskoga sabora, smatra se kako nije potrebno dodatno uređivati odredbu koja se odnosi na sazivanje sjednice Hrvatskoga sabora u slučaju podnošenja ostavke predsjednika ili potpredsjednika Hrvatskoga sabora. Navedena odredba bi se u tom slučaju, na odgovarajući način primjenjivala i na osobu koja bi zamjenjivala predsjednika Hrvatskoga sabora.
		Članak 9. Predložena dopuna članka 34. novim stavkom 4. ne daje jasno pravilo koji od tri potpredsjednika iz reda	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako predloženo rješenje na primjeren način uređuje zamjenjivanje predsjednika Hrvatskoga sabora u

		zastupnika koji su imali većinu prvi dan prve sjednice Sabora će zamjenjivati predsjednika Sabora, s obzirom da je moguće, a takvih slučajeva je bilo, da troje potpredsjednika pripadaju različitim strankama. Također, potpredsjednici nisu uvijek birani prvoga dana prve sjednice. Predlažemo da predsjednika privremeno zamjenjuje dobno najstariji potpredsjednik, kao najneutralnije rješenje.	slučaju podnošenja ostavke.
		Članak 10. Ne prihvaća se prijedlog izmjena članka 44. da o izvješćima nekih tijela i pravnih osoba koja svoja izvješća podnose Saboru rasprava bude provedena isključivo na radnim tijelima. Riječ je o izvješćima, na primjer, FINA, HINA, Odbora za etiku u znanosti, Vijeća za elektroničke medije, Nadzornog odbora HRT itd. Naime, većina klubova zastupnika nema svoje članove u svim radnim tijelima pa bi stoga tim klubovima i njihovim zastupnicima bilo onemogućena rasprava o tim izvješćima u slučaju da je nema na plenarnoj sjednici.	Primjedba se ne prihvaća. Uređivanjem odredbe na ovaj način omogućit će se rasprava o predloženim izvješćima i poslovnicima od strane stručne javnosti te se istodobno omogućiti svakom zastupniku koji želi sudjelovati u raspravi da to i učini (iako određeni zastupnici nisu članovi pojedinih radnih tijela, oni mogu nazočiti i sudjelovati u raspravi na njihovim sjednicama). Također, predviđeno je da radno tijelo Hrvatskoga sabora može, na temelju zaključka, predložiti da se izvješća i poslovnici rasprave i na sjednici Hrvatskoga sabora.
		Članak 11. Ne prihvaća se predložena promjena da predsjednik radnog tijela može sazvati tematsku sjednicu radnog tijela samo temeljem zaključka tog radnog tijela, kao nepotrebno ograničenje ovlasti predsjednika radnog tijela.	Primjedba se ne prihvaća. U praksi rada radnih tijela Hrvatskoga sabora uočila se potreba za propisivanjem navedene odredbe, iako većina radnih tijela saziva tematske sjednice (zbog njihove specifične prirode) na temelju zaključka radnog tijela. Time se omogućuje svim članovima tog radnog tijela da izraze svoj stav oko potrebe sazivanja tematskih sjednica.
		Članak 12. U predloženom novom članku 52.a predlaže se sljedeći tekst	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako je predmetna odredba uređena na dovoljno obuhvatan i jasan način te da je nije potrebno mijenjati.

		„Članak 52.a Radi pribavljanja stručnih mišljenja ili šire rasprave o prijedlogu akta, pojedinih rješenja iz prijedloga ili važećeg akta ili radi razjašnjenja nekog pitanja od javnog interesa, predsjednik radnog tijela može organizirati javno saslušanje, a dužan je to učiniti na zahtjev $\frac{1}{4}$ članova radnog tijela. Ako je zahtjev podnijela $\frac{1}{4}$ članova radnog tijela predsjednik radnog tijela dužan je pozvati na javno saslušanje osobe koje su predložene u tom zahtjevu.“ Obrazloženje Predloženi tekst temelji se na poslovničkoj odredbi njemačkog Bundestaga.	
		Članak 18. Ne prihvaća se ukidanje prava na repliku u navedenom slučaju.	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako je odredba uređena na način koji odgovara smislu i sadržaju poslovničkih odredbi koje se odnose na amandmane
		Članak 24. Ne prihvaćaju se izmjene članka 235. koje se odnose na repliku. Posebno neprihvatljivim smatramo ograničenje broja replika na tri po određenoj točki dnevnog reda.	Primjedba se ne prihvaća. Intencija ove promjene Poslovnika je normiranje odredaba na način koji će doprinijeti većoj kvaliteti i dinamici samih rasprava. Nastoji se u prvi plan staviti upravo pojedinačne rasprave kojima zastupnici izražavaju svoja stručna mišljenja, prijedloge i stajališta o temi o kojoj se raspravlja u Hrvatskom saboru.
		Članak 25. Ne prihvaća se skraćivanje govora zastupnika o povredi Poslovnika s jedne na pola minuta. Smatramo da se u pola minute ne može iznijeti pravni temelj i obrazloženje povrede Poslovnika.	Primjedba se ne prihvaća. U praksi rada Hrvatskoga sabora uočila se potreba za propisivanjem drugačijeg vremena za iznošenje govora zastupnika vezanog za povredu Poslovnika Hrvatskoga sabora te se odredba izmijenila na predloženi način.
		Članak 26. Predlaže se dopuna članka 240. na način da	Primjedba se ne prihvaća. U praksi rada Hrvatskoga sabora uočila se potreba za

		zastupniku koji započne govoriti o drugoj temi za koju nije dobio riječ ako se javio za povredu Poslovnika (članak 238., podstavak 4) predsjedatelj može izreći opomenu s oduzimanjem riječi do kraja rasprave o temi o kojoj se raspravlja. Smatramo tu ovlast predsjedatelja pretjeranom i nerazmjernom i ona bi omogućila, primjerice, da ukoliko bi se takva sankcija primijenila na početku rasprave, onemogućila bi da taj zastupnik kasnije govori u ime kluba, da ima pojedinačnu raspravu i da replicira i na taj način bi se ovlast mogla zlorabiti.	drugačijim reguliranjem odredbe koja se odnosi na mogućnost izricanja opomene s oduzimanjem riječi u slučaju kada zastupnik započne govoriti o drugoj temi za koju nije dobio riječ ako se javio za povredu Poslovnika Hrvatskoga sabora.
		Članak 27. Prijedlog se ne prihvaća, jer bi on načelno omogućio da parlamentarna većina, uz protivljenje parlamentarne manjine, odluči o objedinjavanju rasprave za bilo koje točke na dnevnom redu.	Primjedba se ne prihvaća. Odredba jasno propisuje kako se odluka o objedinjavanju rasprave donosi na temelju suglasnosti većine nazočnih zastupnika što nikako ne implicira donošenje odluke od strane parlamentarne većine.
		Članak 28. Ne prihvaća se brisanje stavaka 4. i 5. u članku 248. kojim se uređuje stanka.	Primjedba se ne prihvaća. Poslovnik Hrvatskoga sabora je propis od posebnog značaja za reguliranje unutarnjeg ustroja i načina rada Sabora i on treba pridonijeti njegovoj većoj demokratizaciji i radnoj učinkovitosti. Dosad važeća odredba koja se odnosi na stanku, u praksi nije postigla navedenu svrhu. Stoga je predloženo njeno drugačije uređenje uz istodobno propisivanje mogućnosti iznošenja stajališta kluba zastupnika u novom članku 249.a. Pritom nije onemogućeno zastupnicima da istodobno koriste svoje pravo na slobodu govora posebno imajući u vidu važeće odredbe Poslovnika o javnosti rada Hrvatskoga sabora.
		Članak 30. Ne prihvaća novi prijedlog iznošenja stajališta	Primjedba se ne prihvaća.

		kluba zastupnika u novom članku 249.a u pravilu srijedom i četvrtkom od 15 do 16 sati, a petkom nakon glasovanja. Most nezavisnih lista smatra da treba zadržati dosadašnju praksu iznošenja stajališta klubova ujutro, na početku dnevnog zasjedanja Sabora.	Obrazloženje kao uz članak 28.
		Članak 35. Predlaže se izmjena članka 272. U stavku 2. predlaže se ista odredba kakva je sada u Poslovniku: „Razrješenje predsjednika i potpredsjednika Sabora mogu predložiti klubovi zastupnika ili najmanje 40 zastupnika.“ Odredba je nelogična jer, praktički, omogućuje pokretanje postupka razrješenja za predsjednika i potpredsjednika Sabora od strane tri zastupnika pa je suvišno propisivati „ili najmanje 40 zastupnika“. Bilo bi logično razdvojiti predlaganje razrješenje predsjednika Sabora i zahtijevati najmanje 40 zastupnika, a za razrješenje potpredsjednika Sabora propisati da je moguće na prijedlog kluba zastupnika. U novom stavku 3. treba propisati: „O prijedlogu iz stavka 2. Sabor će, ukoliko je u zasjedanju, odlučiti u roku od 15 dana od dana kada je podnesen prijedlog za razrješenje.“	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako važeće poslovničko uređenje na primjeren način uređuje navedeno pitanje.
2.	Koordinacija udruga hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog	<u>Usklađenje Poslovnika s Člankom 12. Ustava Republike Hrvatske</u> Dopuna Izmjena i dopuna Poslovnika Hrvatskog sabora novim člancima:	Primjedba se ne prihvaća. Odredbom članka 12. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14), propisano je kako je u Republici Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo te navedeno nije potrebno posebno

	rata	Članak 17a. U Poslovnik Hrvatskog sabora dodaje se novi Članak 196a. koji glasi: U Hrvatskom saboru u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo. Članak 20a. U članku 241. stavku 1. dodaje se nova alineja koja glasi: - ne koristi hrvatski jezik i latinično pismo, Ostale odredbe ostaju nepromijenjene. Obrazloženje: Člankom 12. Ustava Republike Hrvatske propisano je: „U Republici Hrvatskoj u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo.“ Predloženim dopunama Poslovnika u rad Hrvatskog sabora dodatno bi se implementirala obveza korištenja hrvatskog jezika i latiničnog pisma.	propisivati odredbama Poslovnika Hrvatskoga sabora.
	Udruga Franak	NAČELNE PRIMJEDBE: Udruga Franak bavi se zaštitom potrošača financijskih usluga kreditnih institucija, pa predlažemo da se u Hrvatskome saboru organizira novi odbor, Odbor za zaštitu potrošača, po uzoru na sličan odbor u EU parlamentu. U prilogu primjedaba predlažemo kompletnu regulativu vezanu za taj odbor. Načelno smatramo da je Nacrt previše restriktivan te da je potrebno kompromisno propisati drugačije promjene, koje će ublažiti „gerilski“ način borbe opozicije, ali istodobno neće spriječiti slobodu govora u terminima kada najviše građana prati rad Hrvatskoga sabora. Naši prijedlozi i primjedbe usuglašeni su sa	Primjedba je primljena na znanje.

		zastupnikom stranke SNAGA, Goranom Aleksićem, koji podržava naše prijedloge te će se zalagati za njihovu implementaciju tijekom rasprave u Hrvatskome saboru.	
		Predlažemo da se u Hrvatskome saboru formira još jedno radno tijelo, Odbor za zaštitu potrošača, pa u skladu s time predlažemo novi naslov i nove članke 115.a i 115.b koji glase: „Odbor za zaštitu potrošača Članak 115.a Odbor za zaštitu potrošača obavlja sljedeće poslove: - razmatra pitanja rada tijela i udruga za zaštitu potrošača (nevladinih organizacija, državnih institucija i institucija lokalne samouprave, agencija) - razmatra i odgovara na upite i pritužbe potrošača na rad trgovaca - prati provođenje politika zaštite potrošača te predlaže nove politike - daje mišljenja odnosno zaključke na zakone iz područja zaštite potrošača - predlaže Vladi RH nove odredbe u zakonima i drugim propisima na području zaštite potrošača - surađuje s odborom formiranim za zaštitu potrošača u EU parlamentu - prati primjenu međunarodnih dokumenata na području zaštite potrošača - prati razvoj zaštite potrošača i ostvarenje te	Primjedba se ne prihvaća. Sukladno važećoj odredbi članka 75. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u djelokrugu Odbora za gospodarstvo je i zaštita potrošača te se, u tom smislu smatra, kako nije potrebno osnovati posebno radno tijelo.

		zaštite u praksi - organizira tematske sjednice i panele o zaštiti potrošača - surađuje s udrugama, medijima, znanstvenim institucijama, povjerenstvima Vlade i predsjednika Republike, koji razmatraju odnosno bave se zaštitom potrošača - ukazuje zastupnicima Hrvatskog sabora na kršenje zakona i na druge štetne pojave od šireg značenja te predlaže poduzimanje potrebnih mjera za njihovo otklanjanje. Članak 115.b Odbor za zaštitu potrošača ima predsjednika, potpredsjednika i 11 članova iz redova zastupnika te još šest članova koji se imenuju na sljedeći način: tri predstavnika iz udruga za zaštitu potrošača koje imaju mjerljive rezultate u zaštiti potrošača, jedan stručnjak ekonomist koji se dokazao u aktivnostima za zaštitu potrošača, jedan stručnjak pravnik koji se dokazao u aktivnostima za zaštitu potrošača te jedan predstavnik Hrvatske gospodarske komore.“ Obrazloženje: Zaštita potrošača u EU je izuzetno prisutna i važna, toliko je važna da i EU parlament ima radno tijelo koje se bavi pitanjima zaštite potrošača. Posebice je to važno ako znamo da zapadne razvijene korporacije imaju dvostruka mjerila za zemlje istočno od Slovenije i zapadno od Hrvatske, pa isti proizvođači Hrvatskoj i ostalim „istočnim“ zemljama prodaju proizvode manje kvalitete, na što	
--	--	---	--

		su upozoravale naša zastupnice u EU parlamentu Biljana Borzan i Dubravka Šuica. Moramo se vratiti i na slučaj franak, koji je obuhvatio 120 000 dužnika u kreditima s valutnom klauzulom CHF, ali i još najmanje 100 000 dužnika u kreditima s valutnom klauzulom euro te bez valutne klauzule. Svi su oni oštećeni nezakonitim povećanjima kamata, a ta nezakonitost još uvijek traje unatoč pravomoćnoj sudskoj kolektivnoj presudi od 13. lipnja 2014. kojom je izrečeno da se banke tako ili slično ne smiju ponašati u budućnosti. Građani nisu imali radno tijelo kojemu bi se obratili radi rješavanja problema, nego su se morali udružiti i tražiti svoja prava kao udruga građana. Naglašavamo da na potrošačima leže čitava gospodarstva, i da bez zdravoga i zaštićenog potrošača nema niti zdravoga i uspješnoga gospodarstva. Stoga smatramo izuzetno važnim formirati radno tijelo koje bi se bavilo pitanjima zaštite potrošača te bi raspravljalo o temama vezanim za zaštitu potrošača, kao i o zakonima u kojima se regulira ta zaštita.	
		Uz članak 13. Briše se članak 13. Obrazloženje: Vjerodostojno tumačenje je važan institut, on nije čest i stoga je potrebno ostaviti ga kao institut Poslovnika.	Primjedba se ne prihvaća. Vjerodostojno tumačenje zakona je institut kojim zakonodavac u slučaju dvojbenog značenja, pogrešnog ili različitog tumačenja određene zakonske odredbe utvrđuje njezino značenje. Ono je po svojoj pravnoj prirodi zakon, smatra se sastavnim dijelom zakona, obvezno je za sve subjekte, a vrijedi od kada i sam zakon tj. ima povratno (retroaktivno) djelovanje. Unatoč Rješenju Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2488/2004. od 14. studenoga 2007. godine, „...<i>institut vjerodostojnog tumačenja otvara</i>

			niz dvojbi i izaziva prijepore među pravnim teoretičarima i praktičarima, a koji uglavnom proizlaze iz postupka njegova donošenja i njegovih učinaka...“¹ Naime, ističe se kako se njime narušava pluralistička demokratska narav Ustava Republike Hrvatske jer iako je u svojoj biti zakon, vjerodostojno tumačenje ne donosi se u redovnom zakonodavnom postupku, čime izlazi iz okvira demokratske kontrole i participacije građana. Također, postoji mišljenje da je vjerodostojno tumačenje suprotno načelu diobe vlasti i vladavine prava jer zadire u nadležnost sudbene vlasti, često rješavajući pojedinačne pravne slučajeve čime se ovisno o vladajućoj većini u zakonodavnom tijelu ostvaruju konkretni politički interesi. Nadalje, ističe se kako je vjerodostojno tumačenje suprotno i ustavnoj zabrani retroaktivnosti jer mijenja učinke zakona u odnosu na postojeće pravne odnose čime se stvara pravna nesigurnost i narušava vladavina prava. Tako je Ustavni sud Republike Hrvatske u svojoj Odluci broj: U-II-3438/2005 od 16. svibnja 2007. godine, zauzeo stajalište kako „...vjerodostojno tumačenje po svojoj naravi proizvodi pravne učinke od dana stupanja na snagu propisa, što znači da ima povratno djelovanje.“ Osim toga, „U pravnom sustavu Europske unije praksa vjerodostojnog tumačenja suprotna je dodatno i načelu nadređenosti prava Zajednice, te načelu izravnog učinka, stoga što sprječava sudove da učinkovito primjenjuju pravo zajednice, isključujući iz primjene sva pravna pravila nacionalnog prava koja bi pravu zajednice bila suprotna.“² Postoji
--	--	--	--

¹ Antić, T. Vjerodostojno tumačenje zakona. Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, (36)1, 619-644.

² Rodin, S. Demokratsko-pluralistička kritika instituta tzv. vjerodostojnog tumačenja. Informator, (53)5578-5579, 1-4.

			mišljenje kako je ono suprotno Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te temeljnim načelima pravnog poretka Europske unije. Iako Europski sud za ljudska prava ³ , zbog ustavnog karaktera nacionalnih normi, ne odbacuje institut vjerodostojnog tumačenja kao takav, iz njihove prakse proizlazi zabrana retroaktivnosti takvih tumačenja i zabrana intervencije u sudske postupke koji su u tijeku, kao i obveza nacionalnih sudova da ne primjenjuju takva tumačenja. Zbog svih tih kritika i ustavnopravne dvojbe oko njegove legitimnosti predlaže se ukidanje instituta vjerodostojnog tumačenja zakona.
		Uz članak 15. Članak 15. briše se. Obrazloženje: Vjerodostojno tumačenje je važan institut, on nije čest i stoga je potrebno ostaviti ga kao institut Poslovnika.	Primjedba se ne prihvaća. Obrazloženje kao uz članak 13.
		Uz članak 16. Članak 16. briše se. Obrazloženje: Vjerodostojno tumačenje je važan institut, on nije čest i stoga je potrebno ostaviti ga kao institut Poslovnika.	Primjedba se ne prihvaća. Obrazloženje kao uz članak 13.
		Uz članak 17.	

³ Europski sud za ljudska prava, presuda od 9. prosinca 1994. u predmetu Stran Greek Refineries and Stratis Andreadis v. Greece, application no. 13427/87, pristup: 1. ožujka 2014. Riječ je o predmetu koji se u pravnoj literaturi često citira, jer su u njemu zauzeta pravna stajališta Europskog suda o neprihvatljivosti miješanja zakonodavca u djelovanje sudbene vlasti.

		U stavku 4. dodaju se druga i treća rečenica koja glasi: „Ako je predlagatelj zastupnik ili više zastupnika odnosno klub ili više klubova zastupnika, iskaz o procjeni učinka propisa daje se okvirno u skladu sa saznanjima koja predlagatelj zakona ima te na temelju kojih može izvršiti procjenu, a Vlada RH će izvršiti detaljnu analizu učinka propisa te je priložiti svojem mišljenju o predloženom zakonu ukoliko prije davanja svojeg mišljenja zaključi da je to potrebno. Iskaz o učinku propisa koji daje predlagatelj zastupnik odnosno zastupnici, klub odnosno klubovi, ne smije biti razlog za odbijanje prijedloga zakona od strane Vlade RH.“ Obrazloženje: Procjena učinka propisa zadatak je Vlade RH, koja jedina ima stručne službe i osobe za takav posao, i to tako mora i ostati, pa se u skladu s time predlaže izmjena. Ako se to ne prihvati, bit će to dodatni udar na zakonodavnu vlast, koja u stvarnosti i praksi uopće ne utječe na zakone, jer zakone priprema i daje pozitivnu ocjenu Vlada RH, i svaki put kada Vlada RH odbije neki zakon, vladajuća većina s time se složi bez obzira na činjenice. Takva praksa jest dokaz da u praksi uopće ne postoji treći stup vlasti – zakonodavna vlast. Dodatnim otežavanjem rada Sabora i zastupnika, to će samo pogoršati ionako loše stanje.	Primjedba se ne prihvaća. Naime, u zakonodavnom postupku bitno je provesti sveobuhvatnu analizu primjene pojedinog prijedloga zakona čime se povećava transparentnost postupka donošenja zakona i odgovornost samih predlagatelja.
		Uz članak 20. Članak 20. briše se.	Primjedba se ne prihvaća. Obrazloženje kao uz članak 13.

		Obrazloženje: Vjerodostojno tumačenje je važan institut, on nije čest i stoga je potrebno ostaviti ga kao institut Poslovnika.	
		Uz članak 24. U novome članku 235. stavku 1. druga rečenica mijenja se tako da glasi: „Replika zastupnika ne može trajati dulje od 90 sekunda, a odgovor na repliku dulje od 1 minute.“ Stavak 3. briše se. Obrazloženje: Poslovnik mora biti manje restriktivan, i više demokratičan. Teoretski je moguće da zbog „sabotaže“ Poslovnika u slučaju potrebe svaka stranka naloži svim zastupnicima da repliciraju maksimalno, pa će stanje biti i gore nego je sada. Stoga je bolje smanjiti „represiju“ i svesti repliciranje u razumne okvire, a to je moguće i nešto labavijim rješenjem od predloženoga. Ograničavanje broja replika jest pomalo i neustavno, jer se ubija sloboda govora u sabornici, budući da zastupnici ne mogu unaprijed znati koliko replika ukupno i kome ih žele uputiti.	Primjedba se ne prihvaća. Intencija ove promjene Poslovnika je normiranje odredaba na način koji će doprinijeti većoj kvaliteti i dinamici samih rasprava. Nastoji se u prvi plan staviti upravo pojedinačne rasprave kojima zastupnici izražavaju svoja stručna mišljenja, prijedloge i stajališta o temi o kojoj se raspravlja u Hrvatskom saboru. Zbog navedenog smatra se kako odredbu nije potrebno mijenjati na predloženi način.
		Uz članak 28. Predloženi tekst mijenja se tekstem koji glasi: U članku 248. dodaju se stavci 6. i 7. koji glase:	Primjedba se ne prihvaća. Poslovnik Hrvatskoga sabora je propis od posebnog značaja za reguliranje unutarnjeg ustroja i načina rada Sabora i on treba pridonijeti njegovoj većoj demokratizaciji i radnoj učinkovitosti. Dosad važeća odredba koja se odnosi na

	„Ako predstavnici klubova žele govoriti na samome početku dnevnoga zasjedanja, stanka se ne odobrava, nego se odmah odobrava izlaganje bez dopuštenja za stanku. Iznimno, stanka ne mora biti održana niti kasnije, ako se s time slože izlagači u ime klubova, nego izlaganje može krenuti odmah po odobrenju. Između posljednjeg izlaganja predstavnika nekoga kluba i sljedećeg traženja stanke ne smije proći manje od 4 sata.“ Obrazloženje: Onemogućavanje govora na početku sjednice jest gušenje slobode govora, i sprječavanje da javnost sazna ono što je za javnost bitno, a nije na dnevnome redu Hrvatskoga sabora. Uostalom, birači žele čuti što ima za reći zastupnik ili zastupnici koje su birali u Hrvatski sabor, pa bi takav način sprječavanja govora predstavljao direktno gušenje volje birača da njihov zastupnik govori u njihovo ime o problemima zbog kojih je i izabran u Hrvatski sabor. Zbog toga se predlaže kompromisno rješenje, koje u velikoj mjeri sprječava zlorabljenje instituta stanke.	stanku, u praksi nije postigla navedenu svrhu. Stoga je predloženo njeno drugačije uređenje uz istodobno propisivanje mogućnosti iznošenja stajališta kluba zastupnika u novom članku 249.a. Pritom nije onemogućeno zastupnicima da istodobno koriste svoje pravo na slobodu govora posebno imajući u vidu važeće odredbe Poslovnika o javnosti rada Hrvatskoga sabora.
	Uz članak 30. Članak 30. briše se. Obrazloženje: Kompromisno je predložena izmjena u članku 28. pa u skladu s time članak 30. nema smisla.	Primjedba se ne prihvaća. Obrazloženje kao uz članak 28.
	Uz članak 31.	Primjedba se ne prihvaća.

		Članak 31. briše se. Obrazloženje: Vjerodostojno tumačenje je važan institut, on nije čest i stoga je potrebno ostaviti ga kao institut Poslovnika.	Obrazloženje kao uz članak 13.
	Ivica Pavić	NAČELNE PRIMJEDBE: Najprije ističem kako se slažem s potrebom izmjena i dopuna Poslovnika Hrvatskog sabora i pozdravljam volju da se istima pristupi. Međutim, s obzirom na veliku važnost Poslovnika Hrvatskog sabora za rad Hrvatskog sabora kao zakonodavnog tijela u Republici Hrvatskoj, smatram potrebnim istaknuti određene primjedbe na predstavljeni Nacrt prijedloga. Primjedbe se odnose na konkretne odredbe Nacrta, uz iznimku posljednje primjedbe koja se odnosi na pitanje čije reguliranje nije predviđeno Nacrtom, a, prema argumentiranom mišljenju podnositelja, treba biti regulirano. Većina primjedbi se odnosi na nomotehnička rješenja, a manji dio primjedbi se odnosi i na materijalnopravna rješenja. Pojedine primjedbe su razgraničene oznakom “- - - - -”. Primjedbe za koje je ocijenjeno da su većeg značaja detaljnije su obrazložene.	Primjedba primljena na znanje.
		Prva primjedba na Nacrt odnosi se na sadržaj čl. 1. u kojem je predviđeno brisanje pojma „izabrani zastupnik“ i njegova zamjena s pojmom „zastupnik“, što se posljedično nastavlja i u čl. 2-4. Razlikovanje pojmova „izabrani zastupnik“ i „zastupnik“ je uneseno (a zbog istog razloga ga je	Primjedba se ne prihvaća. Iako je prilikom donošenja cjelovitog Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“ broj 81/13.) bilo predviđeno razlikovanje pojmova „izabrani zastupnik“ i „zastupnik“, smatra se kako navedena distinkcija nije potrebna.

		potrebno i zadržati u Poslovniku) kako bi se ukazalo na činjenicu da osoba koja je izabrana na kandidacijskoj listi na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor ne postaje zastupnikom trenutkom objave službenih rezultata izbora u Narodnim novinama, već danom konstituiranja Hrvatskog sabora, na što bez dvojbe upućuje čl. 9. st. 1. Poslovnika Hrvatskog sabora. Sve do tog trenutka se izabrani kandidat ne može i ne smije smatrati zastupnikom. Ovu tezu potvrđuju i odredbe čl. 10. st. 1. te čl. 11. Poslovnika. Odredbe o konstituiranju Hrvatskog sabora upućuju na činjenicu da na konstituirajućoj sjednici sudjeluju „izabrani zastupnici“, a ne „zastupnici“, što je značajno jer od trenutka održavanja izbora (objave rezultata izbora) postoje dvije skupine zastupnika - zastupnicima se smatraju i zastupnici prethodnog saziva (njihov mandat se, sukladno čl. 11. Poslovnika Hrvatskog sabora, nastavlja do konstituiranja novog saziva) i izabrani kandidati do konstituiranja novog saziva Hrvatskog sabora („izabrani zastupnici“), što ukazuje na potrebu zadržavanja postojećeg razlikovanja. Istina, ni pojam „izabrani zastupnik“ nije precizan jer i on upućuje na činjenicu da je osoba već postala zastupnikom, što, ponavljam, nije točno. Ispravan bi, po mojem mišljenju, bio pojam „izabrani kandidat“, tj. osoba koja je bila na kandidacijskoj listi i koja je raspodjelom glasova na izborima osvojila mandat u sljedećem sazivu Hrvatskog sabora.	
--	--	---	--

		Ne bih težio primjeni pojma „mandatar“ jer on u ustavnopravnoj teoriji ima sasvim drugo značenje (redovito se povezuje s izvršnom vlašću) i smatram da ga nije potrebno ni prikladno primjenjivati u propisu koji uređuje rad zakonodavnog tijela.	
		Premještanje odredbe o objavljivanju izvješća Mandatno-imunitetnog povjerenstva, propisanog u čl. 6. Poslovnika, iz čl. 7. u čl. 6. Poslovnika Hrvatskog sabora pozdravljam, no smatram kako je nomotehnički ispravno navesti „Prihvaćeno izvješće iz st. 1. ovog članka ...“ jer se u tom stavku ono sadržajno naznačuje (opisuje). Naime, u čl. 6. st. 4., na koji se referira odredba novog čl. 6. st. 5. u predloženom Nacrtu, kao polazište za novi st. 5. samo se navodi vrsta akta kojom se predmetno izvješće prihvaća.	Primjedba tehničke naravi se ne prihvaća. Naime, posebno se htjelo naglasiti da se u „Narodnim novinama“ objavljuje izvješće Mandatno-imunitetnog povjerenstva koje je prihvatio Hrvatski sabor (koje može u konačnici biti dopunjeno ili izmijenjeno).
		Pitanje ostavke kao jednog od oblika prestanka dužnosti predsjednika ili potpredsjednika Hrvatskog sabora u novijoj parlamentarnoj praksi otvorilo je određena pitanja, naročito pitanja u smjeru preuzimanja dužnosti po prestanku dužnosti prethodnika i izbora novog predsjednika ili potpredsjednika Hrvatskog sabora. Stoga pozdravljam unošenje ove odredbe (čl. 8. Nacrta) u Poslovnik Hrvatskog sabora. Postojeće odredbe čl. 34. st. 2. i 3. ne mogu se primjenjivati na slučajeve prestanka dužnosti s obzirom da situacije „odsutnosti“ i „spriječenosti“ po naravi stvari predstavljaju prepreke za obavljanje dužnosti koje su privremenog karaktera. Prestanak dužnosti trajnog je i konačnog karaktera i stoga treba biti posebno reguliran.	Primjedba je primljena na znanje.

		Pitanje legitimiteta uvijek se, osim uz izbore, vezuje i uz postojeće institucionalne i izvaninstitucionalne političke odnose. Stoga je pogrešno propisati da predsjednika Hrvatskog sabora u slučaju prestanka njegove dužnosti zamjenjuje potpredsjednik Hrvatskog sabora „iz reda zastupnika koji su imali većinu prvi dan prve sjednice Sabora“. Trenutna većina čiju potporu uživa predsjednik ili potpredsjednik Hrvatskog sabora ne mora biti ista ona većina čiju je potporu kandidat uživao na početku prve sjednice Hrvatskog sabora u tom sazivu. Štoviše, potpredsjednik koji, sukladno čl. 34. Poslovnika Hrvatskog sabora, zamjenjuje predsjednika Hrvatskog sabora „na prvi dan prve sjednice Sabora“ možda tada nije ni bio potpredsjednik Hrvatskog sabora, a sasvim je moguća i situacija preoblikovanja većine u Hrvatskom saboru tijekom jednog saziva, u kojem slučaju bi se postavilo pitanje identificiranja te iste većine koja je postojala u jednom trenutku na početku saziva (kako s obzirom na broj zastupnika koji su je sačinjavali, tako i s obzirom na zastupnike koji su je sačinjavali).	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako predloženo rješenje na primjeren način uređuje zamjenjivanje predsjednika Hrvatskoga sabora u slučaju podnošenja ostavke.
		Izmjena u smislu naznačavanja da se o izvješćima i poslovnicama o kojima se raspravlja pred radnim tijelima neće raspravljati, tj. da će se odlučivati bez rasprave svakako će ubrzati rad Hrvatskog sabora, ali će istovremeno povećati potrebnu razinu odgovornosti radnih tijela i negativno utjecati na javnost rada Hrvatskog sabora. U obrazloženju Nacrta nije naznačeno prema kojem kriteriju su upravo pojedina posebno naznačena	Primjedba se ne prihvaća. Uređivanjem odredbe na ovaj način omogućit će se rasprava o predloženim izvješćima i poslovnicama od strane stručne javnosti te se istodobno omogućiti svakom zastupniku koji želi sudjelovati u raspravi da to i učini. Također, predviđeno je da radno tijelo Hrvatskoga sabora može, na temelju zaključka, predložiti da se izvješća i poslovnici rasprave i na sjednici Hrvatskoga sabora.

		izvješća izuzeta od prethodno navedene izmjene (odlučivanje na sjednici Hrvatskog sabora bez rasprave).	
		Predložena dopuna čl. 47. je, po mojem mišljenju, nepotrebna jer je čl. 47. st. 1. podstavak 1. već omogućavao predsjednicima radnih tijela sazivanje i tematskih sjednica. Tematska sjednica je, po prirodi stvari, podvrsta sjednice, i nije ju potrebno posebno izdvajati kao ovlast predsjednika radnih tijela Hrvatskog sabora. Također, predviđeno je propisivanje roka za dostavu materijala za tematsku sjednicu, dok isto još uvijek nije učinjeno za redovite sjednice (koje su očito, prema tumačenju predlagatelja, obuhvaćene uobičajenim značenjem pojma „sjednica“), a one su u parlamentarnoj praksi značajno češće. Ono što je, pak, za „uobičajene“ sjednice radnih tijela Hrvatskog sabora propisano (u čl. 49. st. 2. Poslovnika Hrvatskog sabora), a za tematske sjednice nije predviđeno (a trebalo bi biti) je rok za sazivanje sjednice.	Primjedba se ne prihvaća. U praksi rada radnih tijela Hrvatskoga sabora uočila se potreba za propisivanjem navedene odredbe, iako većina radnih tijela saziva tematske sjednice (zbog njihove specifične prirode) na temelju zaključka radnog tijela. Time se omogućuje svim članovima tog radnog tijela da izraze svoj stav oko potrebe sazivanja tematskih sjednica.
		Sljedeća primjedba tiče se predviđenog čl. 52.a Poslovnika Hrvatskog sabora (čl. 12. Nacrta). Naime, nejasno je značenje pojma „javno saslušanje“ s obzirom da nije riječ o pojmu koji se koristi drugdje u Poslovniku Hrvatskog sabora, a općenito nije riječ o terminu koji se primjenjuje u parlamentarnoj praksi niti je riječ o institutu koji se pod tim nazivom primjenjuje u drugim granama prava. Također je nejasno što bi se to moglo postići dopunom čl. 52.a, a da već nije bilo ostvarivo	Primjedba se ne prihvaća. Naime, značenje pojma „Javnog saslušanja“ detaljno se objašnjava odredbom članka 52.a.

		temeljem čl. 52. i 53. Poslovnika Hrvatskog sabora.	
		Sljedeća primjedba odnosi se na čl. 14. Nacrta kojim je predviđena dopuna čl. 87. novim podstavkom 5. u kojem je propisano da Odbor za obitelj, mlade i sport provodi postupak kandidiranja pravobranitelja za djecu. Pitanje koje je ovdje potrebno postaviti jest pitanje prikladnosti ponuđenog nomotehničkog rješenja, a to je da se samo uvrsti kao podstavak 5. Naime, promotrimo li trenutno važeće podstavke u istom članku, primjećujemo kako je riječ o normiranju područja u kojima, u postupcima donošenja zakona i drugih propisa, predmetni Odbor ima prava i dužnosti matičnog radnog tijela te utvrđivanja i praćenja provođenja politike. Smatram da predlaganje kandidata za dužnost pravobranitelja za djecu ne pripada nijednog od navedenih kategorija pa, prema tome, provođenje postupka kandidiranja pravobranitelja za djecu i podnošenje prijedloga za izbor Hrvatskom saboru ne bi trebalo biti naprosto dodano kao podstavak (iako to, prema mojem mišljenju pogrešno, sugerira odredba čl. 5. st. 1. Zakona o pravobranitelju za djecu, Narodne novine 73/17). Smatram da je uvrštavanje ove odredbe potrebno učiniti na način kako je to učinjeno za Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav te Odbor za zakonodavstvo, a to je da se u st. 1. navede predložena predmetna ovlast, a zatim u st. 2. razradi pitanje položaja Odbora kao matičnog radnog tijela. Možda bi najprikladnije rješenje bilo, umjesto dopune navedenog članka Poslovnika, dopuniti	Primjedba se ne prihvaća. Struktura predložene odredbe u potpunosti odgovara postojećim nomotehničkim rješenjima, posebno imajući u vidu odredbu članka 81. Poslovnika Hrvatskoga sabora kojom je uređen djelokrug Odbora za pravosuđe.

		odredbu čl. 5. st. 1. Zakona o pravobranitelju za djecu na način da se iza riječi „matičnog radnog tijela“ dodaju riječi „za obitelj, skrbništvo i djecu“, što bi jasno naznačilo o kojem odboru je riječ bez potrebe da se to i u Poslovniku izričito navede i istovremeno otklonilo potrebu mijenjanja izričaja odredbe Zakona u slučaju eventualne kasnije promjene naziva spomenutog radnog tijela.	
		Sljedeća primjedba odnosi se na dopunu kojom se predviđa onemogućavanje repliciranja na izlaganja predstavnika klubova zastupnika predviđena čl. 199. Poslovnika Hrvatskog sabora (amandmani podneseni tijekom odlučivanja o podnesenim amandmanima na sjednici). Prihvaćanjem amandmana na sjednici na kojoj se odlučuje o podnesenim amandmanima taj podneseni pisani prijedlog za izmjenu ili dopunu konačnog prijedloga zakona postaje jednakim svakom drugom podnesenom amandmanu i nužno je omogućiti provođenje rasprave i o takvom amandmanu. Za slučaj da je amandman takve naravi ili opsega da bitno mijenja sadržaj ili odstupa od konačnog prijedloga zakona, što bi za posljedicu imalo potrebu zastupnika da se bolje upoznaju s njegovim sadržajem i održe potrebne konzultacije unutar klubova zastupnika prije izjašnjavanja o njemu (priprema za raspravu i odlučivanje o amandmanu), Poslovnik već predviđa rješenje - primjenu čl. 200. st. 1.	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako je odredba uređena na način koji odgovara smislu i sadržaju poslovničkih odredbi koje se odnose na amandmane.
		Razumijem potrebu da se ubrza rad na sjednicama Hrvatskog sabora, ali ne podržavam prijedlog iz čl.	Primjedba se ne prihvaća. S obzirom na specifičnu prirodu zakona kojima se potvrđuju međunarodni ugovori, kojima je svrha upoznavanje

		19. Nacrta kojim se predviđa donošenje zakona kojima se potvrđuju međunarodni ugovori. Na taj se način dodatno obezvrjeđuje ionako obezvrjeđene zakone čiji su postupci donošenja redovito znatno siromašniji sadržajem rasprava nego drugi zakoni. Što se tiče nomotehničkog rješenja, smatram da riječi „a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora“ treba zamijeniti riječima „a na postupak za donošenje na odgovarajući način se primjenjuju odredbe ovoga Poslovnika o drugom čitanju zakona“. Naime, na ovaj način bi se jasnije ukazalo na odredbe koje se imaju primijeniti na postupak donošenja zakona. Onda, međutim, nije sasvim jasno ni, s obzirom da nisu u pitanju „ostali akti“ kako su naznačeni u čl. 214. Poslovnika, već zakoni, mogu li se onda, kao i kod ostalih zakona, i u ovom slučaju primijeniti odredbe o trećem čitanju zakona (čl. 203. Poslovnika).	Hrvatskoga sabora sa sadržajem međunarodnog ugovora i njegova ratifikacija, kao i s obzirom na dosadašnju praksu prema kojoj su takvi zakoni donošeni uglavnom po hitnom postupku, pokazalo se dovoljnim o takvim zakonima provesti raspravu u jednom čitanju, budući da se tekst ugovora koji se ratificira ne mijenja između dva čitanja. Slijedom navedenoga suvišno je obrazlagati posebnu opravdanost hitnosti postupka sukladno članku 204. važećeg Poslovnika, kao i posebno odlučivanje o hitnosti postupka sukladno članku 205. važećeg Poslovnika, što je ovakvim uređenjem izbjegnuto kao nepotrebno proceduralno opterećenje prilikom utvrđivanja dnevnog reda na sjednici Hrvatskoga sabora.
		Promjena predložena u čl. 21. Nacrta je u svakom slučaju pozitivna, no nisam siguran koliko je njezino razumijevanje s obzirom na ponuđeno obrazloženje. Naime, nije, kako je naznačeno u Nacrtu, riječ o odredbi prema kojoj „predsjednik Sabora ... može, neovisno o izvješću radnog tijela, predlagatelja ili Vlade, točku dnevnog reda staviti na raspravu i odlučivanje“, već naprosto o odredbi kojom se mijenja karakter odluke predsjednika Sabora o promjeni redoslijeda rasprave ili odlučivanja u smislu da se ona više neće smatrati iznimnom.	Primjedba se ne prihvaća. Obzirom na potrebu donošenja pojedinih akata, dinamiku rada na sjednici Sabora trebao bi što samostalnije moći koordinirati predsjednik Sabora. Osim toga, čak i ako radno tijelo podnese izvješće, Sabor uvijek može odlučiti drugačije. Također, navedeni prijedlog (primjedba) mogao bi se (krivo) tumačiti da Sabor izravno ovisi ne samo o sadržaju već i o dinamici rada Vlade Republike Hrvatske što nikako nije prihvatljivo. Osnovna ustavna zadaća Hrvatskoga sabora, kao nositelja zakonodavne vlasti je donošenje zakona i drugih akata. Upravo ta njegova ovlast zahtijeva samostalnost u raspravljanju i odlučivanju, odnosno

		Iz izražaja odredaba o razmatranju prijedloga o radnim tijelima i njihovim stajalištima jasno proizlazi zaključak kako njihovo primanje na znanje nije fakultativnog karaktera u odnosu na mogućnost odlučivanja o prijedlogu ili konačnom prijedlogu zakona na sjednici Hrvatskog sabora, već kako je riječ o neizostavnom elementu (stadiju) zakonodavnog postupka. Predložena promjena također povlači za sobom potrebu da se mijenja ili čak i potpuno briše i čl. 228. st. 2. Poslovnika Hrvatskog sabora.	donošenju akata. Vodeći računa o nužnosti očuvanja samostalnosti Hrvatskoga sabora u provođenju svojih ustavnih i poslovničkih ovlasti, te uvažavajući neobvezujuću prirodu mišljenja Vlade Republike Hrvatske i radnih tijela Hrvatskoga sabora, nije se prihvatio navedeni prijedlog.
		Čl. 23. Nacrta predviđa ograničenje gubitka prava sudjelovanja u raspravi o temi dnevnog reda za slučaj kada pozvani predstavnik kluba zastupnika nije nazočan u dvorani samo na predstavnika kluba zastupnika. Međutim, problematičan je i nejasan predviđeni novi st. 6. koji predviđa da zastupnici, članovi kluba zastupnika čiji je predstavnik izgubio pravo sudjelovanja u raspravi „... mogu govoriti o temi dnevnog reda te replicirati“. Naime, i dosadašnje je poslovničko rješenje omogućavalo (ili trebalo omogućavati) tim zastupnicima da govore o temi i repliciraju, no ne u svojstvu članova klubova zastupnika, već kroz pojedinačne rasprave. Ako je opisano predviđeni učinak st. 6., onda je on nepotreban. Ukoliko, pak, maloprije opisano nije predviđeni učinak st. 6., onda se s pravom postavlja pitanje – u kojem će svojstvu zastupnici kluba zastupnika čiji je predstavnik izgubio pravo govora o temi tada govoriti? U svojstvu novog predstavnika kluba	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako je predložena odredba jasna i nedvosmislena te kako ju nije potrebno dodatno propisivati.

		zastupnika, u osobnom svojstvu (pojedinačna rasprava), ili u nekom trećem, nedefiniranom svojstvu? Tumačenjem izmijenjenog st. 6. koji prema Nacrtu postaje st. 7. najvjerojatnijom intencijom predlagatelja čini se omogućavanje drugim članovima kluba zastupnika da preuzmu ulogu predstavljanja stajališta svojeg kluba zastupnika. U protivnom, tj. ako zastupnici iz novog st. 6. ne govore u statusu predstavnika kluba zastupnika, i st. 6. (st. 7. prema Nacrtu) bi trebalo izmijeniti u dijelu gdje stoji „predstavnic klubova zastupnika... iz st. 5. i 6. ovoga članka.“, jer predstavnici klubova zastupnika prema novom rješenju su, prema novom nomotehničkom rješenju, regulirani samo u prvom od spomenutih dvaju stavaka (st. 5.). Moguće je čak i da se naprosto htjelo obuhvatiti situacije gdje osnovno izlaganje iznose dva zastupnika kao predstavnici kluba zastupnika u smislu da se zadržavanje prava odnosi samo na tog drugog zastupnika, no s obzirom na izričaj predloženih rješenja (npr. upotrebu množine u izrazu „članovi kluba zastupnika čiji je predstavnik izgubio pravo govoriti o temi dnevnog reda“), ovakvo tumačenje čini se malo vjerojatnim.	
		Čl. 24. Nacrta predviđa novo uređenje parlamentarnog instituta replike kao jednog od dvaju temeljnih instituta funkcioniranja plenarne sjednice svakog parlamenta. Kao i prema trenutno važećem tekstu čl. 235., i prema Nacrtu se predviđa mogućnost repliciranja na govor (sada „osnovno izlaganje“) zastupnika i to,	Primjedba je prihvaćena i to u odnosu na prijedlog mogućnosti repliciranja unutar istog kluba zastupnika. Također, pojašnjava se kako primjedba koje se odnosi na brisanje riječi „i to samo na osnovno izlaganje“ nije prihvaćena jer je u definiciji pojmova u članku 1. ovoga Nacrta, jasno određeno što se smatra replikom. Stoga, nije potrebno u odredbi članka 235. Poslovnika Hrvatskoga

	kao i do sada, samo jedanput. S obzirom da bi se, prema novom rješenju, u st. 1. upućivalo da se replika daje nakon osnovnog izlaganja, smatram potrebnim naglasiti mogućnost za zloupotrebu ovog instituta s obzirom da je u st. 2. istovremeno predviđeno brisanje dijela odredbe koji glasi „i to samo na osnovno izlaganje“. S obzirom da je, a to je pretpostavka od koje polazim u ovom razmišljanju, cilj bio ubrzati rad sjednice Hrvatskog sabora i ograničiti mogućnosti zlouporabe poslovnčkih instituta, smatram kako je spomenuti dio odredbe st. 2., čije se brisanje predviđa izmjenom cijelog članka, trebao biti zadržan u novom rješenju. Rješenje o najviše tri moguće replike koje zastupnik može dati po jednoj točki dnevnog reda ne podržavam iz perspektive ustavnog pravnika i iz perspektive ustrajanja na primjeni načela javnosti i slobode izražavanja, ali razumijem njezino ograničavanje iz perspektive načina na koji Hrvatski sabor djeluje u posljednjim sazivima, a naročito u aktualnom sazivu. Nadam se da je predlagatelj opisane izmjene svjestan tehničkih zahtjeva koji će istu nužno morati popratiti (praćenje broja replika koje je pojedini zastupnik dao o pojedinoj temi o kojoj se raspravlja). Predviđeni čl. 235. st. 4. dodaje kao slučaj kada se ne može replicirati i repliciranje na osnovno izlaganje zastupnika iz istog kluba zastupnika, što smatram pogrešnim, bez obzira što često njihov sadržaj izlazi izvan okvira onoga što je zamišljeno kao svrhom tog instituta.	sabora, u svakom njegovom stavku, napominjati kako se replika daje samo na osnovno izlaganje. U ostalom dijelu primjedba nije prihvaćena jer se smatra kako je predložena odredba jasna i nedvosmislena te kako ju nije potrebno dodatno propisivati.
--	---	--

		Naime, činjenica da je zastupnik iz istog kluba ne znači nužno da je zastupnik sudjelovao u oblikovanju stajališta svojeg kluba zastupnika (ako je riječ o replici na izlaganje predstavnika kluba zastupnika), a stajalište zastupnika iz istog kluba zastupnika ne mora se nužno podudarati sa stajalištem kluba zastupnika niti mora obuhvaćati raspravu o istim pitanjima koja se tiču točke dnevnog reda o kojoj se raspravlja (u slučaju replike na pojedinačnu raspravu zastupnika iz istog kluba zastupnika). Rješenje predviđeno novim st. 5. smatram korakom u pogrešnom smjeru jer se učinak mjere koja se odnosi isključivo na pravo govora u smislu prijavljene rasprave (osnovnog izlaganja) proširuje i na pravo repliciranja, pa je mjera učinka nalik stegovnoj mjeri, iako to nije (barem ne stricto sensu u smislu članaka 237-244. Poslovnika). Također, u istom stavku stoji „iz članka 233. stavaka 4. i 5. ovoga Poslovnika ...“, što bi značilo da pravo repliciranja gube i zastupnici koji u članku 233. Poslovnika, a koji regulira vrijeme određeno za govor (osnovno izlaganje), bez obzira na gubitak prava govora o temi predstavnika njihovog kluba, o temi mogu govoriti te replicirati. Prema tome, navedene odredbe proturječe jedna drugoj. Ovdje napominjem i nešto što ranije nisam, a trebao sam, a to je da repliciranje uopće nije potrebno spominjati u čl. 233., već isključivo u čl. 235. Poslovnika.	
		Predloženo vrijeme od pola minute za prijavu povrede Poslovnika smatram dovoljnim i smatram	Primjedba je primljena na znanje.

		da će, ali tek neznatno, ublažiti zlouporabu ovog instituta. Međutim, adekvatna primjena instituta povrede Poslovnika zadatak je prakse predsjednika (predsjedavajućeg) sjednice Hrvatskog sabora koji će zlouporabu instituta odgovarajuće sankcionirati u svakom slučaju kad su za to ispunjene pretpostavke.	
		S obzirom da službene statistike na stranici Hrvatskog sabora ne upućuju na okolnosti (tj. na konkretne stavke) po kojima je temeljem čl. 238. izrečena koja stegovna mjera opomene s oduzimanjem riječi, teško je ocijeniti opravdanost čl. 26. Nacrta u dijelu u kojem se predviđa dodavanje novih st. 2. i 3. Naime, od svih situacija iz čl. 238. na ovaj se način naznačuje osobito važnom samo jedna od njih (govorenje o drugoj temi za koju zastupnik nije dobio riječ ako se javio za povredu Poslovnika) i u tom slučaju je propisana mogućnost izricanja opomene s oduzimanjem riječi do kraja rasprave o temi o kojoj se raspravlja, što je do sada bilo moguće samo kao neizravna posljedica znatno teže stegovne mjere - udaljenja sa sjednice (regulirane čl. 241. Poslovnika Hrvatskog sabora), gdje je dodatna okolnost kao pretpostavka (razlog) primjene i onemogućavanje rada Sabora, što po intenzitetu smetnje nikako ne možemo izjednačiti s otežavanjem ili usporavanjem rada Sabora.	Primjedba se ne prihvaća. U praksi rada Hrvatskoga sabora uočila se potreba za drugačijim reguliranjem odredbe koja se odnosi na mogućnost izricanja opomene s oduzimanjem riječi u slučaju kada zastupnik započne govoriti o drugoj temi za koju nije dobio riječ, a javio se za povredu Poslovnika Hrvatskoga sabora.
		Jedan od najčešće zlouporabljivanih instituta u praksi Hrvatskog sabora svakako je institut stanke, pa je oštri zaokret u njegovom reguliranju opravdano izazvao najviše medijske pozornosti. Predloženim rješenjem iz Nacrta briše se obveza predstavnika kluba zastupnika koji je zatražio	Primjedba se ne prihvaća. Poslovnik Hrvatskoga sabora je propis od posebnog značaja za reguliranje unutarnjeg ustroja i načina rada Sabora i on treba pridonijeti njegovoj većoj demokratizaciji i radnoj učinkovitosti. Dosad važeća odredba koja se odnosi na stanku, u praksi nije postigla navedenu svrhu. Stoga je

	stanku da u kraćem izlaganju obrazloži stajalište kluba o pitanju koje je bilo razlog traženja stanke, na koje nije dopuštena replika. Umjesto toga, predviđa se dodavanje čl. 249.a pod nazivom „Iznošenje stajališta kluba zastupnika“ i to na način da predstavnik kluba zastupnika u izlaganju u trajanju ne duljem od pet minuta obrazloži stajalište kluba zastupnika (na izlaganje i dalje nije moguća replika). Najprije što se tiče st. 1. – naime, činjenica da je obrazlaganje stajališta u članku kojim se regulira institut stanke brisano, a ovdje u identičnom izričaju, sadržaju i trajanju dodano, ali bez ograničenja teme, prvenstveno upućuje ne na potrebu osiguravanja medijskog prostora u okviru kojeg će zastupnici moći raspravljati o temama izvan okvira djelokruga Hrvatskog sabora propisanog Ustavom i razrađenog u Poslovniku, što je u svakom slučaju potrebno i predstavlja pozitivnu promjenu na hrvatskoj državnoj političkoj sceni te služi rasterećenju najvećeg dijela sjednice Hrvatskog sabora raspravama o sporednim sadržajima ili sadržajima koji nisu vezani uz teme o kojima se raspravlja, već na nekontroliranu primjenu (zloupotrebu) instituta stanke, a što proizlazi iz činjenice da je prema čl. 248. st. 3. predsjedatelj traženu stanku dužan odobriti („... će odobriti...“) u svim slučajevima osim u onima propisanim u čl. 249. Nastavno na rečeno, umjesto da se primjena instituta stanke dovede pod određenu mjeru kontrole, otišlo se u još veću krajnost - potencijalni razlozi za neodobravanje	predloženo njeno drugačije uređenje uz istodobno propisivanje mogućnosti iznošenja stajališta kluba zastupnika u novom članku 249.a. Pritom nije onemogućeno zastupnicima da istodobno koriste svoje pravo na slobodu govora posebno imajući u vidu važeće odredbe Poslovnika o javnosti rada Hrvatskoga sabora.
--	---	---

		stanke sveli su se s tri na svega jedan razlog („prije utvrđenog dnevnog reda i prelaska na dnevni red“). Obrazlaganje stajališta kluba zastupnika koji je tražio stanku predstavlja, među ostalim, i sredstvo ex post provjere opravdanosti traženja i određivanja stanke, što bi trebao biti i jedan od kriterija temeljem kojeg bi se oblikovala buduća praksa određivanja stanki (iako je mogućnost njezina oblikovanja zanemariva s obzirom na opisano dodatno smanjivanje već ionako vrlo ograničenog broja razloga za neodobravanje stanke i zadržavanje obveznog određivanja stanke u svim ostalim slučajevima). S nomotehničke perspektive upućujem primjedbu na način na koji je formuliran st. 1 u drugom dijelu odredbe („... u vremenu između 15:00 i 16:00 sati u pravilu srijedom i četvrtkom, a petkom nakon glasovanja“). Cijela odredba je nejasno sročena, a osobito je nejasno na što se odnosi izraz „u pravilu“ – na vrijeme ili na dan kada se stajališta izražavaju, kao i hoće li se stajališta izražavati svakog od tih dana ili samo jednog od tih dana tijekom razdoblja od jednog tjedna, ili pak srijedom i četvrtkom, a iznimno i petkom. Primjeri ispravnog naznačivanja: „... u vremenu između 15:00 i 16:00 sati srijedom i četvrtkom, a iznimno i petkom, nakon glasovanja o raspravljenim točkama dnevnog reda.“, ili „... u pravilu srijedom i četvrtkom u vremenu između 15:00 i 16:00 sati, te petkom, nakon glasovanja.“	
		Iako poimenično glasovanje, čije je brisanje predviđeno ovim Nacrtom, nije često primjenjivano u praksi Hrvatskog sabora, a još manje uvođenjem	

		mogućnosti elektroničkog glasovanja, upitna je opravdanost njegova brisanja uzevši u obzir činjenicu da se predviđa objavljivanje rezultata elektroničkog glasovanja zastupnika u službenom glasilu Hrvatskog sabora (internetska stranica Hrvatskog sabora), gdje će biti vidljivo pojedinačno glasovanje za svakog zastupnika. Smatram da je poimenično glasovanje ipak mudrije zadržati kao mogućnost u Poslovniku kako bi se mogli zabilježiti glasovi svakog zastupnika u slučajevima kada sustav elektroničkog glasovanja zakaže (što se u nekoliko navrata događalo u prethodnim sazivima).	Primjedba se ne prihvaća. Predlaže se izostaviti institut poimeničnog glasovanja kao suvišan te se propisuje objava rezultata elektroničkog glasovanja u Glasilu Sabora (internetskim stranicama Hrvatskoga sabora).
		Posljednja, ali nikako manje značajna primjedba na predložene izmjene i dopune Poslovnika Hrvatskog sabora ponuđenim Nacrtom odnosi se na čl. 35. Nacrta (kojim se mijenja čl. 272. Poslovnika). Naime, sporan je st. 2. u kojem stoji kako ne više samo razrješenje, već i imenovanje predsjednika i potpredsjednika Sabora mogu predložiti klubovi zastupnika ili najmanje 40 zastupnika. Problem s ovim stavkom sastoji se u neusklađenosti s odredbama o konstituiranju Hrvatskog sabora, točnije – s odredbom čl. 5. st. 3. Poslovnika, prema kojoj pravo prijedloga za izbor, između ostalih, i predsjednika i potpredsjednika Hrvatskog sabora, ima „... najmanje 1/3 izabranih zastupnika“. Iako je osnova demokratskog legitimiteta steknuta činom izbora, ipak ostaje upitnim postoji li eventualna razlika u stupnju demokratskog legitimiteta predsjednika ili potpredsjednika Sabora koji bi bili izabrani na prijedlog 1/3 u odnosu na	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako važeće poslovničko uređenje na primjeren način uređuje navedeno pitanje.

		slučaj kada se isti bira na prijedlog klubova zastupnika, bez naznake broja niti koliko članova ti klubovi moraju brojiti, ili pak na prijedlog najmanje 40 zastupnika, što je znatno manje od 1/3 zastupnika (u osnovi je to 51 zastupnik). Osim pitanja predlaganja kandidata, ovdje naznačujem i svoje mišljenje o potrebi razmatranja propisivanja izbora predsjednika Sabora većinom glasova svih zastupnika. Smatram da bi isto s nomotehničke perspektive trebalo propisati u čl. 32., a potom dopuniti i čl. 252. Poslovnika, čime bi se naznačilo da se ista odredba odnosi na većinu potrebnu za izbor i na konstituirajućoj sjednici Hrvatskog sabora i na naknadni izbor novog kandidata. U obje je situacije moguće izabrati predsjednika Hrvatskog sabora i s manje glasova nego što je potrebno za isticanje kandidata za izbor.	
	Udruga zagrebački dragovoljci branitelji Vukovara	Dopuna Izmjena i dopuna Poslovnika Hrvatskog sabora (NN 81/13) novim člancima: Članak 20a. U Poslovnik Hrvatskog sabora dodaje se novi Članak 216a. koji glasi: U Hrvatskom saboru u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo. Članak 25a. U članku 238.. stavku 1. dodaje se nova alineja koja glasi: - govoriti stranim jezikom, Ostale odredbe ostaju nepromijenjene. Obrazloženje: Člankom 12. Ustava Republike Hrvatske propisano je: „U Republici Hrvatskoj u službenoj je uporabi	Primjedba se ne prihvaća. Odredbom članka 12. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14), propisano je kako je u Republici Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo te navedeno nije potrebno posebno propisivati odredbama Poslovnika Hrvatskoga sabora.

		hrvatski jezik i latinično pismo.“ Predloženim dopunama Poslovnika u rad Hrvatskog sabora dodatno bi se implementirala obveza korištenja hrvatskog jezika i latiničnog pisma.	
	GONG	NAČELNE PRIMJEDBE: Iako izmjene Poslovnika idu u pravcu stvaranja učinkovitijeg i kvalitetnijeg parlamentarnog rada, postoje odredbe koje mogu dovesti u pitanje dosegnute standarde parlamentarizma i slobodno te pravovremeno izlaganje stajališta klubova i zastupnika. Time se ne jača uloga parlamenta kao nositelja zakonodavne vlasti i institucije čija je zadaća propitivati rad Vlade koja odgovara Saboru. Dodatno, zbog osiguravanja prostorno-tehničkih uvjeta te stručne podrške za kvalitetan rad pojedinih zastupnika, kao i za sustavnu komunikaciju zastupnika s biračima iz izbornih jedinica koje predstavljaju, neophodno je planirati i financijske investicije u infrastrukturu. Ovo se posebno odnosi na potrebu unapređenja otvorenosti Hrvatskog sabora prema online javnosti. Posebno ističemo potrebu donošenja Etičkog kodeksa koji bi precizirao standarde ponašanja saborskih zastupnika, u skladu sa Strategijom suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine, u kojoj je posljednje tromjesečje 2015. zadano kao rok za provedbu, i preporukama GRECO-a: (i) izradu i usvajanje kodeksa ponašanja za saborske zastupnike uz sudjelovanje samih zastupnika te osiguranje jednostavnog javnog pristupa kodeksu (koji će uključivati detaljne	Primjedba je primljena na znanje.

		smjernice o npr. sprječavanju sukoba interesa u obavljanju saborskih dužnosti, mogućnostima iznošenja podataka na ad hoc osnovi i samoizuzeća u posebnim situacijama sukoba interesa, darovima i drugim koristima, kontaktima s trećim osobama, deontologiji dvojnih mandata itd.); (ii) povezivanje kodeksa s vjerodostojnim mehanizmom nadzora i provedbe (preporuka i.); razvoj učinkovitih internih mehanizama za promicanje, osvještavanje, a time i očuvanje integriteta u Saboru, na razini pojedinaca (povjerljivo savjetovanje) i institucija (stručno usavršavanje, institucionalne rasprave o etičkim pitanjima vezanima uz parlamentarno ponašanje itd.). (iii) daljnji razvoj komunikacijskih i savjetodavnih kanala zajedno s Hrvatskim saborom te, u bliskoj koordinaciji s Povjerenstvom za odlučivanje o sukobu interesa, pripremu posebnih smjernica o sukobu interesa do kojeg može doći u obavljanju saborskih dužnosti. Ono što nije obuhvaćeno predloženim i objavljenim izmjenama Poslovnika je tretiranje zakonodavnih prijedloga opozicije koji čekaju mjesecima na raspravu što ugrožava kvalitetu parlamentarizma te onemogućuje da se raspravlja o njihovim prijedlozima u aktualnom trenutku i primjerenom roku. Prijedlozi opozicije koji se šalju u zakonodavnu proceduru moraju zauzeti ravnopravni mjesto te im omogućiti raspravu bez zavlacenja kako bi se i na taj način pokazao doprinos opozicije i upoznalo javnost i birače o	
--	--	---	--

		njihovim aktivnostima i prijedlozima. Nadalje, izmjene ne idu u pravcu da se uvedu mehanizmi koji bi uveli konkretne mjere odgovornosti ukoliko Vlada, tj. ministarstva ne odgovore u propisanom roku od 30 dana na zastupnička pitanja. Pohvalno je što se uvodi mogućnost da matično radno tijelo može organizirati javno saslušanje radi pribavljanja stručnih mišljenja ili šire rasprave o prijedlogu akta, pojedinih rješenja iz prijedloga ili važećeg akta ili radi razjašnjenja nekog pitanja od javnog interesa.	
		Članak 31.a Potrebno je dodatno precizirati minimalni standard prostornih i tehničkih uvjeta te stručnih i administrativnih poslova za rad svakog pojedinačnog zastupnika, što je u aktualnoj situaciji moguće precizirati postojećim prosjekom po svakom zastupniku. K tome, neophodno je omogućiti uvjete za terensku komunikaciju zastupnika s biračima iz izbornih jedinica koje predstavljaju.	Primjedba se ne prihvaća. Sadržaj navedene primjedbe, u određenom dijelu, nije predmet uređenja Poslovnika Hrvatskoga sabora.
		Članak 44. novi stavci 5. i 6. U izvješća u kojima u pravilu raspravlja Hrvatski sabor, a ne samo matično radno tijelo, a s obzirom da je pravo na pristup informacijama Ustavom i Zakonom o pravu na pristup informacijama zajamčeno pravo svih fizičkih i pravnih osoba na dobivanje informacija koje posjeduju tijela javne vlasti u RH, potrebno je uključiti i izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama što ga Povjerenik za informiranje podnosi	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se kako su ovim Prijedlogom dovoljno obuhvaćena predmetna izvješća.

		Hrvatskome saboru najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.	
		Članak 47. novi podstavak 2. Ukoliko se predsjedniku radnog tijela daje mogućnost sazivanja tematskih sjednica isključivo na temelju prethodnog zaključka radnog tijela, onda je neophodno osigurati pravo opoziciji iz čijih se redova biraju predsjednici pojedinih radnih tijela da u tim tijelima definira sazivanje tematske sjednice.	Primjedba se ne prihvaća. Nije jasno na što konkretno predlagatelj primjedbe misli kada navodi „definira sazivanje“, te se isto tumačilo kao mogućnost definiranja sadržajnog okvira tematske sjednice. Važećim odredbama Poslovnika nije isključena navedena mogućnost.
		Članak 235. Ograničavanjem prava zastupnika na najviše tri replike po jednoj točki dnevnog reda je neproporcionalno ograničavanje govora zastupnika s obzirom na ukupan broj zastupnika na čija je izlaganja replika moguća te bi se umjesto ograničavanja replika u odnosu na cijelu točku trebalo promisliti o ograničavanju replika prema jednom govorniku.	Primjedba se ne prihvaća. Intencija ove promjene Poslovnika je normiranje odredaba na način koji će doprinijeti većoj kvaliteti i dinamici samih rasprava. Nastoji se u prvi plan staviti upravo pojedinačne rasprave kojima zastupnici izražavaju svoja stručna mišljenja, prijedloge i stajališta o temi o kojoj se raspravlja u Hrvatskom saboru. Zbog navedenog smatra se kako odredbu nije potrebno mijenjati na predloženi način.
		Članak 249. a S obzirom na mogućnost održavanja plenarnih sjednica utorkom (kao i ponedjeljkom) štetno je iz preciziranja termina za iznošenje stajališta kluba zastupnika ograničiti samo na srijedu i četvrtak, a ne i omogućiti u utorak, kao i ponedjeljak.	Primjedba se ne prihvaća. Smatra se da je odredba uređena na primjeren način.
		Članak 255. Ukoliko bi se Poslovníkom ukinula mogućnost poimeničnog glasovanja, otvara se opasnost stvaranja nepotpunih podataka o glasanju pojedinih zastupnika u slučaju kvara sustava za elektroničko glasovanje kada se može provesti glasanje dizanjem ruke, a bez prikupljanja preciznih podataka o pojedinačnom stavu svakog zastupnika. Stoga je	Primjedba se ne prihvaća. Predlaže se izostaviti institut poimeničnog glasovanja kao suvišan te se propisuje objava rezultata elektroničkog glasovanja u Glasilu Sabora (internetskim stranicama Hrvatskoga sabora).

		neophodno ostaviti poslovničku mogućnost poimeničnog glasanja, a u praksi maksimalno koristiti sustav elektroničkog glasanja.	
		Članak 258. Ovaj članak nikako ne bi smio biti brisan kako bi se i u slučaju kvara sustava za elektroničko glasanje ostavila mogućnost prikupljanja potpunih podataka o glasanju svakog pojedinačnog zastupnika.	Primjedba se ne prihvaća. Predlaže se izostaviti institut poimeničnog glasovanja kao suvišan te se propisuje objava rezultata elektroničkog glasovanja u Glasilu Sabora (internetskim stranicama Hrvatskoga sabora).
		Članak 256. novi stavak 4. te Članak 280. stavak 2. podstavak 5. Na internetskim stranicama Hrvatskog sabora potrebno je objaviti rezultat elektroničkog glasanja svakog zastupnika, kako na plenarnoj tako i na sjednicama radnih tijela.	Primjedba se ne prihvaća. Ovom promjenom Poslovnika Hrvatskoga sabora upravo je i predviđena mogućnost objave rezultata elektroničkog glasovanja svakog zastupnika na sjednici Sabora, u Glasilu Sabora. Napominje se kako prilikom glasovanja na sjednicama radnih tijela Hrvatskoga sabora, nije predviđena mogućnost elektroničkog glasovanja.